

OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUS – YKSIKKÖHINTOJEN JA RAHOITUKSEN MÄÄRÄYTYMINEN VUONNA 2026

© Opetushallitus

Oppaat ja käsikirjat 2026:1

ISBN 978-952-13-7049-6 (pdf)

ISSN-L 1798-8950

ISSN 1798-8969 (pdf)

Taitto: PunaMusta Oy / Sisältö- ja suunnittelupalvelut

www.oph.fi

SISÄLTÖ

ESIPUHE.	6
1 OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄ.	7
1.1 Yhteys kuntien valtionosuusjärjestelmään.	7
1.2 Käyttökustannusten valtionosuusrahoitus.	7
1.2.1 Valtionosuuden laskennallinen peruste.	7
1.2.2 Kunnan asukasperusteinen rahoitusosuus ja kunnan valtionosuus.	9
1.2.3 Keskimääräiset yksikköhinnat.	10
1.2.4 Keskimääräisten yksikköhintojen kustannuspohja.	11
1.2.5 Koulutuksen järjestäjä-/ylläpitäjäkohtaisten yksikköhintojen määräytyminen.	11
1.2.6 Valtionosuusrahoituksessa kertojana käytettävät suoritteet.	12
1.2.7 Tiedonkeruu ja seuranta.	12
1.2.8 Rahoitusjärjestelmän hallinto.	13
2 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA.	14
2.1 Rahoitettava toiminta.	14
2.2 Suoritteiden määräytyminen.	14
2.3 Rahoituksen määräytyminen.	15
3 ESI- JA PERUSOPETUS.	16
3.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet.	16
3.2 Valtiovarainministeriön hallinnoima rahoitus.	16
3.2.1 Esi- ja perusopetuksen valtionosuus osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.	16
3.2.2 Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset.	17
3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima rahoitus.	18
3.3.1 Rahoituksen määräytyminen.	18
3.3.2 Perusopetuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.	27
3.3.3 Vuoden 2026 yksikköhintaraportti ja suoritemääräraportti.	28
3.3.4 Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuusrahoituksen tietoperusta ja valtionosuusrahoituksen tarkistaminen.	28
3.3.5 Yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset.	29
4 LUKIOKOULUTUS JA LUKIOKOULUTUKSEN YHTEYDESSÄ JÄRJESTETTÄVÄ TUTKINTOKOULUTUKSEEN VALMENTAVA KOULUTUS.	30
4.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet.	30
4.2 Yksikköhinnan määräytyminen.	30
4.2.1 Järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan määräytymisen yleiset perusteet.	31
4.2.2 Tunnusluvun laskenta.	31
4.2.3 Yksikköhinnan laskenta.	33
4.2.4 Aikuisten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien yksikköhinta.	33

4.3	Lukiokoulutuksen rahoituksen määräytyminen.	33
4.4	Lukiokoulutuksen valtionosuusrahoituksen päätökset ja aikataulu	34
4.5	Erytysten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitus.	35
4.6	Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.	36
5	AMMATILLINEN KOULUTUS.	37
5.1	Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet.	37
5.2	Rahoituksen säädösperusta.	38
5.3	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen määrärahat ja varsinainen suoritepäättös varainhoitovuonna 2026	38
5.4	Huomioita koulutuksen järjestäjän rahoituksen laskennasta vuodelle 2026	44
	Erytyksiä huomioita.	46
5.5.1	Lähtötason perusteella määritettävä opiskelijavuosien painokertoimien määrittäminen.	47
5.5.2	Kustannusryhmien kertoimien ja muiden painokertoimien määrittäminen.	48
5.5.3	Tutkintojen ja tutkinnonosien perusteella myönnettävän rahoituksen kertoimien määrittäminen.	50
5.5.4	Työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen ja palautteiden perusteella myönnettävän rahoituksen kertoimien määrittäminen.	50
5.6	Arvonlisäverokorvaus.	51
5.7	Ammatillisen koulutuksen rahoituspäättös	51
6	VAPAA SIVISTYSTYÖ.	54
6.1	Rahoitettava toiminta.	54
6.2	Vapaan sivistystyön rahoituksen perusteet.	54
6.3	Kansanopistot.	54
6.3.1	Yksikköhinnan laskenta.	55
6.3.2	Rahoituksen määräytyminen.	55
6.4	Kansalaisopistot.	57
6.4.1	Yksikköhinnan laskenta.	58
6.4.2	Rahoituksen määräytyminen.	58
6.5	Kesäyliopistot.	59
6.5.1	Yksikköhinnan laskenta.	59
6.5.2	Rahoituksen määräytyminen.	59
6.6	Liikunnan koulutuskeskukset.	61
6.6.1	Yksikköhinnan laskenta.	61
6.6.2	Rahoituksen määräytyminen.	61
6.7	Opintokeskukset	62
6.7.1	Yksikköhinnan laskenta.	62
6.7.2	Rahoituksen määräytyminen.	62
7	TAITEEN PERUSOPETUS.	64
7.1	Rahoitettava toiminta.	64
7.2	Rahoituksen yleiset perusteet ja rahoituksen määräytyminen.	64
7.2.1	Asukasmäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus.	64
7.2.2	Opetustuntimäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus.	64

8	MUSEOT	.66
8.1	Rahoitettava toiminta	.66
8.2	Yksikköhinnan määräytyminen	.66
8.3	Rahoituksen määräytyminen	.67
9	ESITTÄVÄ TAIDE	.68
9.1	Rahoitettava toiminta	.68
9.2	Yksikköhinnan määräytyminen	.69
	Muun esittävän taiteen (teatteri, tanssi, sirkus) toimintayksiköt	.69
	Musiikin toimintayksiköt	.69
9.3	Rahoituksen määräytyminen	.69
9.4	Muu kuin valtionosuusrahoitus	.70
10	KUNTIEN LIIKUNTATOIMI	.71
10.1	Rahoitettava toiminta	.71
10.2	Valtionosuuden määräytyminen	.71
11	KUNTIEN NUORISOTYÖ	.72
11.1	Rahoitettava toiminta	.72
11.2	Valtionosuuden määräytyminen	.72

ESIPUHE

Tämä julkaisu sisältää tiedot opetus- ja kulttuuritoimen vuoden 2026 valtionosuusrahoituksen määrätymisperusteista. Julkaisussa kuvataan valtionosuusjärjestelmän yleiset perusteet sekä koulutus- ja kulttuurimuodoittain yksityiskohtaisesti yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana laskennallista valtionosuusjärjestelmää.

Kuntien valtionosuuksien lisäksi rahoitusjärjestelmä kattaa myös yksityiset koulutuksen ja kulttuuripalvelujen järjestäjät ja kuntayhtymät. Järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta sekä kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettävää vapaan sivistystyön koulutusta. Tutkintokoulutukseen valmentavan (TUVA) koulutuksen rahoitus määräytyy rahoitusjärjestelmässä sen mukaan, minkä koulutusmuodon yhteyteen TUVA-koulutuksen järjestämislupa on myönnetty. Julkaisussa TUVA-koulutuksen rahoituksen määrätymisperusteet kuvataan järjestämisluvan mukaisesti kunkin koulutusmuodon yhteydessä; joko perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen rahoituksen määrätymisperusteissa.

Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Esi- ja perusopetuksen osalta rahoitusjärjestelmä kattaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman rahoituksen sellaiseen toimintaan, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtionosuus ei kata. Valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuusrahoitus kunnille kattaa pääosan esi- ja perusopetuksen rahoituksesta ja lisäksi asukasperusteisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen. Kuntien valtionosuuksien lisäksi valtiovarainministeriön kautta hallinnoidaan myös esi- ja perusopetusta koskevat kotikuntakorvaukset.

Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Toivomme, että julkaisu antaa tarvittavat tiedot opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusjärjestelmän toiminnasta ja sen ajankohtaisista muutoksista sekä tarjoaa taustatietoa julkaisemillemme opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen liittyville raporteille, joihin voi tutustua osoitteessa:

<https://vos.oph.fi/rap/>

Julkaisun ovat kirjoittaneet Opetushallituksen Valtionosuudet -yksikön asiantuntijat.

Yhteystietomme löytyvät osoitteesta: <https://www.oph.fi/fi/palvelut/tietoa-valtionosuuksista>

Sirpa Kesti
Erityisasiantuntija

1 OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUS-JÄRJESTELMÄ

1.1 Yhteys kuntien valtionosuusjärjestelmään

Valtio osallistuu kunnallisten palveluiden rahoitukseen valtionosuusjärjestelmän kautta. Kuntien valtionosuusjärjestelmä muodostuu valtionvarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää, mutta se kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät. Järjestelmällä rahoitetaan koulutuksen ja kulttuuripalvelujen järjestämisestä aiheutuneita käyttökustannuksia sekä yleissivistävän koulutuksen, esittävän taiteen ja museoiden pieninvestointeja. Ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön osalta, liikunnan koulutuskeskuksia lukuun ottamatta, järjestelmällä rahoitetaan investointeja poistojen kautta. Kuntayhtymä ja yksityinen koulutuksen järjestäjä saavat valtiolta rahoitussena valtionosuuden perusteen (rahoituksen perusteena käytettävän suoritemäärän ja suoritetta kohden määrätyn yksikköhinnan tulo) kokonaisuudessaan esi- ja perusopetusta lukuun ottamatta.

Valtion omien oppilaitosten järjestämän koulutuksen rahoitus tulee esi- ja perusopetuksen osalta pääasiassa kotikuntakorvaustuloina ja muilta osin valtion talousarvion kautta. Lisäksi kunnat osallistuvat lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitukseen kunnan rahoitusosuuden muodossa. Opetus- ja kulttuuritoimen ylläpitäjärahoituksessa otetaan huomioon kuntien rahoitusosuus palveluista siten, että kunnille määritellystä valtionosuuden perusteesta vähennetään kunnan asukaskohtainen rahoitusosuus.

Valtionosuusjärjestelmän keskeinen periaate on korostaa kuntien ja muiden opetus- ja kulttuuritoimen palveluja tarjoavien yhteisöjen itsenäistä päätöksentekoa. Rahoitusta ei ole ”korvamerkitty”, vaan valtionosuuden saaja päättää rahoituksen käytöstä.

1.2 Käyttökustannusten valtionosuusrahoitus

1.2.1 Valtionosuuden laskennallinen peruste

Opetus- ja kulttuuritoimessa rahoitus muodostuu koulutusmuodoittain rahoituksen perusteena olevien suoritteiden ja laskennallisten yksikköhintojen tulosta. Suoritteita ovat tyypillisesti opiskelijamäärät, opetustunnit, opiskelijavuorokaudet tai -viikot ja kulttuuritoimessa kunnan asukasmäärä tai henkilötötyvuodet. Eri palvelumuodoissa yksikköhinnan muodostumisperiaatteet vaihtelevat. Yksikköhinta voi olla koulutuksen järjestäjäkohtainen, ryhmittelyyn perustuva tai valtakunnallinen.

Pääosa esi- ja perusopetuksen rahoituksesta on osa valtiovarainministeriön hallinnoimaa kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoitusta. Valtiovarainministeriön hallinnoima esi- ja perusopetuksen rahoitus määräytyy ikäluokittaisten (6-vuotiaat, 7–12-vuotiaat ja 13–15-vuotiaat) perushintojen ja ikäluokkiin kuuluvien kunnan asukkaiden määrien perusteella sekä kunnan olosuhteisiin perustuvien lisäyksien ja lisäosien perusteella. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla esi- ja

perusopetuksen rahoitus on opetuksenjärjestäjäkohtainen ja perustuu opetuksen järjestäjän oppilasmääriin ja oppilasta kohden vahvistettaviin yksikköhintoihin. Edellä mainitusta poiketen opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus perustuu läsnäolokuukausien määrään ja läsnäolokuukautta kohden määrättyyn yksikköhintaan ja aikuisten perusopetuksen rahoitus sekä perusopetuksen aineopetuksen rahoitus kurssimäärään ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan.

Lukiokoulutuksen, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetuksen sekä perusopetuksen tai lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVVA-koulutuksen) rahoitus perustuu koulutuksen järjestäjien tilastointiajankohtien oppilas- ja opiskelijamääriin ja opetus- ja kulttuuriministeriön kullekin koulutuksen järjestäjälle määräämään tai valtakunnalliseen yksikköhintaan. Valtiovarainministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetuksen rahoitus perustuu vastaavasti väestötietoihin ja hallinnollisena palveluna maksettavat kotikuntakorvaukset tilastointiajankohdan tietoihin oppilasmääristä kotikunnittain ja valtiovarainministeriön vahvistamaan kotikuntakorvauksen perusosaan.

Yksikkö- ja perushinnat perustuvat koulutusmuodon keskimääräisiin valtakunnallisiin toteutuneisiin käyttökustannuksiin. Koulutuksen järjestäjien yksikköhinnoissa otetaan huomioon erilaiset palveluiden kustannuksiin vaikuttavat olosuhde- ja muut tekijät, jotka vaihtelevat koulutusmuodoittain, kunnittain ja koulutuksen järjestäjittäin. Lukiokoulutuksen yksikköhintaa opetus- ja kulttuuriministeriö voi korottaa myös harkinnanvaraisesti. Yksikköhinnan harkinnanvaraiset korotukset eivät lisää kuitenkaan lukiokoulutuksen kokonaisrahoituksen määrää.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen vuosittain käytettävissä oleva euromäärä määritellään valtion talousarviossa eikä rahoitus määräydy enää ammatillisen koulutuksen valtakunnallisten kokonaiskustannusten perusteella. Ammatillisen koulutuksen rahoitus muodostuu laskennallisesta perusrahoituksesta ja harkinnanvaraisesta rahoituksesta. Rahoituksesta noin 98 % jaetaan laskennallisena perusrahoituksena. Harkinnanvaraisen rahoituksen osuus on noin 2 %.

Vapaan sivistystyön, taiteen perusopetuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kulttuuri- ja taidelaitosten rahoitus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiin suoritteiden määriin ja suoritteita vastaaviin yksikköhintoihin. Yksikköhinnat lasketaan periaatteiltaan yhdenmukaisesti kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille koulutuksen järjestäjille. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää lisäksi kunnille liikuntatoimeen ja nuorisotyöhön rahoitusta, joka perustuu kunnan asukasmäärään ja asukasta kohti määrättyyn yksikköhintaan.

Valtiovarainministeriön hallinnoiman kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoitus perustuu kunnan ikäluokkien asukasmääriin ja ikäluokkien asukasta kohti määrättyihin perushintoihin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

TAULUKKO 1. YKSIKKÖHINTAPERUSTEISEN VALTIONOSUUDEN MUODOSTUMINEN TOIMINTAMUODOITTAIN

Rahoitettava koulutusmuoto tai kulttuurimuoto	Suorite rahoituksen perusteena	Yksikköhinta-tyyppi	Yksikköhinnan määräytyminen	Rahoituksen suoritteiden määräytyminen
Aamu- ja iltapäivätoiminta	Ohjaustunti	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	okm myöntää
Esiopetus	ikäluokkien asukas, oppilas	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.9. ja 15.12.
Perusopetus	ikäluokkien asukas, oppilas	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.9. ja 15.12.
Perusopetuksen yhteydessä järjestettävä TUVA-koulutus	Opiskelija	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.9.
Lukiokoulutus	Opiskelija	järjestäjäkohtainen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.1 ja 20.9
Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävä TUVA-koulutus	Opiskelija	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	tilastointi 20.1. ja 20.9.
Vapaa sivistystyö				
- kansanopistot	opiskelijaviikko	järjestäjäkohtainen	kustannussidonnainen	okm myöntää
-valtakunnalliset liikunnan koulutuskeskukset	opiskelija-vuorokausi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
- kansalaisopistot	Opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
- kesäyliopistot	Opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
- opintokeskukset	opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
Taiteen perusopetus				
-tuntiperusteinen rahoitus	Opetustunti	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
-asukasperusteinen rahoitus	Ikäluokkien asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	kunnan asukkaat
Kulttuuritoiminta	Ikäluokkien asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	kunnan asukkaat
Liikuntatoiminta	Asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	kunnan asukkaat
Nuorisotyö	Asukas	valtakunnallinen	talousarvioon perustuva	< 29-v. kunnan asukkaat
Museo	henkilötyövuosi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
Teatteri	henkilötyövuosi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää
Orkesteri	henkilötyövuosi	valtakunnallinen	kustannussidonnainen	okm myöntää

[Esimerkki kunnan rahoitusraportista](#)

1.2.2 Kunnan asukasperusteinen rahoitusosuus ja kunnan valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen kustannusten rahoitukseen osallistuvat kunnat ja valtio yhdessä.

Kunnan rahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin saadaan laskemalla yhteen kuntien, kuntayhtymien, yksityisten, yliopistojen harjoittelukoulujen ja valtion järjestämän lukiokoulutuksen valtionosuuden perusteista lasketut, kunnan rahoitusosuutta vastaavat osuudet ja jakamalla saatu euromäärä maan asukasmäärällä. Kunnan omarahoitusosuutta laskettaessa ei oteta huomioon opiskelijoita, joilla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa tai joilla on kotikunta Ahvenanmaalla eikä myöskään opiskelijoita, joille järjestetään opetusta ulkomailla.

Vuonna 2026 kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksista on 51,59 prosenttia.

Kunnan omarahoitusosuus järjestämisluvan mukaisesti lukiokoulutuksen yhteydessä järjestetyn kuntokoulutukseen valmentavan koulutuksen käyttökustannuksista on 50 prosenttia kunnan rahoitusosuuteen kuuluvista valtionosuusperusteista. Vuodelle 2026 laskettu lukiokoulutuksen kunnan rahoitusosuus on 107,84 euroa/asukas. Lukiokoulutuksen kunnan omarahoitusosuuteen sisältyy myös laskennallista ammattikorkeakoulujen osuutta 17,92 euroa/asukas.

Ammatillisen koulutuksen kunnan rahoitusosuus lasketaan valtion talousarviossa määritellyn ammatilliseen koulutukseen tarkoitetun määrärahan, maan asukasmäärän sekä kunnan asukasmäärän perusteella. Vuonna 2026 ammatillisen koulutuksen kunnan rahoitusosuus on 200,80 euroa/asukas.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kunnan omarahoitusosuudet yhteensä vuonna 2026 ovat 308,64 euroa/asukas.

TAULUKKO 2. ASUKASKOHTAINEN KUNNAN RAHOITUSOSUUS VUOSINA 2019-2026, EUROA/ASUKAS

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
252,49	262,61	268,77	276,40	285,92	300,25	298,93	308,64

Vuoden 2026 laskelma on ennakkollinen.

Yksittäisen kunnan rahoitusosuus saadaan kertomalla valtakunnallinen asukaskohtainen kunnan rahoitusosuus kunnan asukasmäärällä.

[Laskelma kunnan rahoitusosuudesta](#)

Kunnalle maksettavan valtionosuuden määrä saadaan, kun kunkin koulutus-/kulttuurimuodon valtionosuuden laskennallinen peruste kerrotaan kyseessä olevan koulutusmuodon rahoitusprosentilla ja lasketaan näin saadut koulutusmuodoittaiset luvut yhteen ja sen jälkeen vähennetään saadusta summasta kunnan rahoitusosuus.

Kunnan valtionosuus = $\sum (\text{valtionosuusperuste} \times \text{rahoitusprosentti})_i$ – kunnan rahoitusosuus

1.2.3 Keskimääräiset yksikköhinnat

Lukiokoulutuksen, opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen ja kansalaisopistoissa järjestettävän vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitus perustuu keskimääräisiin yksikköhintoihin. Keskimääräiset yksikköhinnat säädetään valtioneuvoston asetuksella vuosittain ennen seuraavalle varainhoitovuodelle myönnettävän rahoituksen laskentaa. Keskimääräiset yksikköhinnat perustuvat koulutusmuodon keskimääräisiin valtakunnallisiin toteutuneisiin käyttökustannuksiin. Vuoden 2026 keskimääräiset yksikköhinnat perustuvat vuoden 2023 toteutuneisiin käyttökustannuksiin.

Yksikköhintoihin tehdään lisäksi tarvittaessa vuosittain tarkistukset, jotka aiheutuvat valtion toimenpiteistä seuraavista toiminnan laadun ja laajuuden arvioituista muutoksista, kuten kunnille annetuista uusista tai laajennetuista tehtävistä. Keskimääräiset yksikköhinnat vahvistetaan arvonlisäverottomina.

TAULUKKO 3. VALTIONEUVOSTON VAHVISTAMAT KESKIMÄÄRÄISET YKSIKKÖHINNAT VUOSINA 2023–2026

	2023	2024	2025	2026
Lukiokoulutus, euroa/opiskelija	7630,82	7943,00	8433,30	8953,47
Vapaa sivistystyö kansalaisopistoissa, euroa/opetustunti	93,04	95,18	100,48	103,69
Taiteen perusopetus, euroa/opetustunti	87,33	89,34	91,69	96,41

1.2.4 Keskimääräisten yksikköhintojen kustannuspohja

Lukiokoulutuksen ja opetustuntikohtaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen yksikköhinnat perustuvat koulutusmuodon valtakunnallisiin toteutuneisiin käyttökustannuksiin. Käyttökustannuksiin ei kuitenkaan lasketa (RahL 1705/2009, 31 §):

- perustamishankkeesta eikä maa-alueen hankkimisesta tai vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia;
- opiskelijoiden koulumatkojen kuljetuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia
- tavaran ja palvelun hankintahintaan sisältyvää arvonlisäveroa
- lainojen hoitokustannuksia eikä laskennallisia korkoja
- lukiokoulutuksen poistoja
- kustannuksia, joihin myönnetään erikseen lakiin perustuvaa valtionrahoitusta
- maksuja toiminnan järjestäjille, jos maksujen perusteena olevasta toiminnasta toiminnan järjestäjille aiheutuvat kustannukset otetaan huomioon yksikköhintoja laskettaessa
- maksullisen palvelutoiminnan kustannuksia
- muita kuin välittömästi koulutuksen järjestämisestä aiheutuneita hallintokustannuksia
- lukiolain 9 §:ssä tarkoitetun tilauskoulutuksen tai lukiolain 34 a §:ssä tarkoitetun lukuvuosismaksullisen koulutuksen järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia.

Käyttökustannukset, joihin myönnetään rahoitusta Euroopan unionin talousarviosta, luetaan käyttökustannuksiksi siltä osin kuin Euroopan unionin talousarviosta myönnettävä ja sitä vastaava valtion talousarvion mukainen erillinen kansallinen rahoitus ei niitä kata.

1.2.5 Koulutuksen järjestäjä-/ylläpitäjäkohtaisten yksikköhintojen määräytyminen

Yksikköhinnat määrää opetus- ja kulttuuriministeriö. Lukiokoulutuksen yksikköhinnat määrätään siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisen yksikköhinnan perusteella laskettavaa euromäärää.

Lukiokoulutuksen varainhoitovuoden yksikköhinnat lasketaan edellisen syksyn tilastointipäivän opiskelijamäärien perusteella.

Yksityisten koulutuksen järjestäjien yksikköhintoja korotetaan siten, että korotus vastaa yksityisten koulutuksen järjestäjien maksamien arvonlisäverojen osuutta.

Yksikköhintojen määräytyminen selostetaan yksityiskohtaisemmin toimintamuodoittain seuraavissa luvuissa.

1.2.6 Valtionosuusrahoituksessa kertojana käytettävät suoritteet

Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta rahoitettava ja oppilasmäärään perustuva esi- ja perusopetuksen rahoitus sekä perusopetuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus varainhoitovuodelle lasketaan varainhoitovuotta edeltäneen 20.9. oppilasmäärän mukaan. Valtiovarainministeriön hallinnoiman esi- ja perusopetuksen rahoituksen perusteena käytettävät asukastiedot ja oppilaiden kotikuntatiedot määräytyvät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden joulukuun 15. päivän tilanteen mukaan. Vuoden 2026 kotikuntakorvaukset määräytyvät tilanteen 15.12.2024 oppilaiden määrän ja oppilaiden kotikuntien mukaan. Ennen vuotta 2023 kotikuntakorvaukset määräytyivät varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaan. Esi- ja perusopetuksen rahoitukseen ei sovelleta ennakollista päätöstä ja tarkistus päätöstä, vaan varainhoitovuoden rahoitus myönnetään heti lopullisena, lukuun ottamatta perusopetukseen valmistavaa opetusta ja aikuisten perusopetuksen rahoitusta, joiden ennakollinen rahoitus tarkistetaan toteumaa vastaavaksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna. Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuusrahoitus tarkistetaan varainhoitovuoden päättyessä, jolloin rahoitus lasketaan varainhoitovuoden toteutuneiden opiskelijamäärien perusteella.

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjän järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus perustuu vuosittain koulutuksen järjestäjien kahden tilastointipäivän (20.1. ja 20.9.) opiskelijamääriin. Varainhoitovuoden alusta rahoitus määräytyy ennakollisena edellisvuoden opiskelijamäärien perusteella. Lopullinen tarkistettu rahoitus määräytyy varainhoitovuoden päättyessä, kun varainhoitovuoden toteutuneet opiskelijamäärät ovat selvillä.

Opiskelija, oppilas tai opiskelijan opiskeluoikeuden perusteella määräytyvät ammatillisen koulutuksen opiskelijavuodet voidaan lukea samanaikaisesti rahoituksen perusteena olevaksi suoritteeksi vain yhdessä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaissa tarkoitetussa koulutuksessa. Osa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksessa käytetyistä suoritteista määräytyy suoraan valtion talousarvion perusteella.

1.2.7 Tiedonkeruu ja seuranta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän laskenta perustuu koulutuksen järjestäjien ilmoittamiin tietoihin koulutuksen taloudesta ja toiminnasta. Koulutuksen järjestäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot sekä muut rahoituksen määrittämiseksi tarpeelliset kustannuksia ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot (RahL 1705/2009, 58§).

Toiminnan laajuutta koskevat tiedot ja valtionosuusrahoituksen perusteena käytettävät suoritettiedot valtionosuuden saajat toimittavat valtionosuuslaskentaan joko Opetushallituksen ylläpitämän valtakunnallisen KOSKI-tietovarannon kautta tai muilla erillisillä opetushallinnon tiedonkeruilla.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustiedot toimitetaan Valtiokonttorille kuntatalouden tietopalveluihin. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmään tiedot haetaan esi- ja perusopetuksen sekä lukio- koulutuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta käyttäen etenkin TOTT-tauluihin siirrettyjä kustannustietoja. Opetushallituksen kustannustiedonkeruussa kerätään muiden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden saajien talous- ja toimintatiedot sekä myös kuntien ja kuntayhtymien esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen järjestäjien opetustuntimäärät ja muut opetuksen suoritettiedot.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää tietojen oikeellisuuden toteamiseksi suoritettavista rahoituksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvista tarkastuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa tarkastuksen suorittamisen Opetushallituksen tai ulkopuolisen tilintarkastajan tehtäväksi.

1.2.8 Rahoitusjärjestelmän hallinto

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaissa tarkoitettuja käyttökustannuksia koskevissa asioissa valtionapuviranomaisena toimii opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimiksiannosta Opetushallituksen Valtionosuudet -yksikkö kokoaa valtionosuuksien laskentaan tarvittavat tiedot ja vastaa valtionosuuksien laskennasta ja maksatuksesta.

2 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

2.1 Rahoitettava toiminta

Valtionosuutta myönnetään kunnille, jotka toteuttavat perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille. Lisäksi sitä tulee tarjota muiden vuosiluokkien oppilaille seuraavasti:

- 31.8.2026 asti perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettun erityisen tuen hallintopäätöksen saaneille oppilaille
- 1.8.2025 alkaen perusopetuslain 20 f §:ssä tarkoitettun ja 20 c §:n mukaisia oppilaskohtaisia tukitoimia koskevan tuen hallintopäätöksen saaneille oppilaille

Perusopetuksen tuen uudistuksen siirtymäajan eli 31.8.2026 jälkeen kunta voi järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa muiden vuosiluokkien osalta vain perusopetuslain 20 c § ja 20 i § tarkoitetuille oppilaille, kunnan päättämässä laajuudessa.

Kullekin toimintaan osallistuvalla oppilaalla tulee tarjota mahdollisuus osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan lukuvuoden työpäivien aikana *joko 570 tuntia, mikä vastaa keskimäärin vähintään 3 ohjaustuntia/ryhmä/työpäivä, tai vaihtoehtoisesti 760 tuntia, mikä vastaa keskimäärin enintään 4 ohjaustuntia/ryhmä/työpäivä.*

Toimintaan osallistuminen on perusopetuslain 48 b §:n mukaan oppilaalle vapaaehtoista.

Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia palvelut muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta voi myös hankkia palvelut antamalla tähän tarkoitukseen avustusta palvelujen tuottajalle. Aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelun ostaminen tai hankkiminen avustamalla on kilpailutettava hankintalain mukaisesti, jos palveluhankinnan ennakoitu arvo on vähintään kansallisen kynnysarvon suuruinen (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016, 25 §). Yksityisten ja valtion koulujen oppilaat osallistuvat kuntien järjestämään, ostamaan tai avustamaan aamu- ja iltapäivätoimintaan, eikä yksityisille tai valtion kouluille myönnetä erillistä valtionosuusrahoitusta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Vuonna 2026 rahoitusta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen saa 290 kuntaa.

2.2 Suoritteiden määräytyminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan vuoden 2026 valtionosuusrahoituksen perusteena käytetään lukuvuonna 2024–2025 (syyslukukausi 2024 ja kevätlukukausi 2025) toteutuneita ohjaustunteja (suoritteet), jotka kunta ilmoitti Opetushallituksen syksyn 2025 perustietokyselyssä:

- Valtionosuusrahoituksen perusteena käytettävä kevään 2026 ohjaustuntimäärä (suoritteet) = kevätlukukauden 2025 toteutuneet ohjaustunnit.
- Valtionosuusrahoituksen perusteena käytettävä syksyn 2026 ohjaustuntimäärä (suoritteet) = syyslukukauden 2024 toteutuneet ohjaustunnit.

Mikäli kunta ei ole toteuttanut aamu- ja iltapäivätoimintaa syyslukukaudella 2024 tai kevätlukukaudella 2025, toteutuneiden ohjaustuntien määrien sijasta suoritteina on käytetty kunnan tilastointipäivän 20.9.2025 mukaisesti ilmoittamaa, aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvien oppilaiden määrään perustuvaa arvioitua tuntimäärää keväälle 2026 ja syksylle 2026.

2.3 Rahoituksen määräytyminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus perustuu kunnille myönnettyyn suoritepäätökseen. Valtionosuuden peruste muodostuu suoritteina käytettävien ohjaustuntien lukumäärän ja ohjaustunnin yksikköhinnan tulosta. Yksikköhinta on kaikille kunnille sama. Vuonna 2026 yksikköhinta on 22,37 euroa/ohjaustunti. Suorite- ja yksikköhintapäätös tehdään valtion talousarvion rajoissa. Käyttökustannuksiin myönnetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 19 §:n mukaan valtionosuutta 57 prosenttia kunnalle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistetun tuntimäärän ja ohjaustunnin hinnan tulosta. Rahoituspäätös tehdään varainhoitovuotta edeltävän vuoden joulukuussa.

Vuoden 2026 valtionosuusrahoituksen perusteena käytetyt toteutuneet ohjaustunnit lukuvuodelta 2024–2025 on tasattu valtion talousarvion ohjaustuntimäärään kertoimella 0,8342391523.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan myönnettyä rahoitusta ei varainhoitovuoden lopussa tarkisteta toteutuneiden ohjaustuntimäärien perusteella. Rahoitus tarkistetaan vain, jos toiminta on päättynyt ja toiminnan järjestäjä on Opetushallituksen syksyn perustietokyselyssä ilmoittanut toimintaan osallistuvien oppilaiden tilastointipäivän mukaiseksi määräksi nolla. Tällöin valtionosuuden perusteena olevien tuntien määrä nollataan päättyneen toiminnan osalta ja valtionosuuden perusteen mukaisiksi tunneiksi jää keväälle opetus- ja kulttuuriministeriön yksikköhinta- ja tuntimääräpäätöksessä vahvistettujen tuntien määrä.

Raportti aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisesta perusteesta löytyy osoitteesta: <https://vos.oph.fi/rap/vos/v26/v55yk6vnms26.html>

Lisätietoja voi tarvittaessa kysyä palvelusähköpostiosoitteesta valtionosuudet@oph.fi

3 ESI- JA PERUSOPETUS

3.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta voi järjestää palvelut itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia palvelut muulta luvan saaneelta opetuksen järjestäjältä. Kuntien välistä yhteistyötä varten voidaan perustaa kuntayhtymä. Kunta voi lisäksi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa sekä perusopetusta muille kuin oppivelvollisille.

Valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen ja että opetuksen järjestäjä ja kunta, jossa opetusta järjestetään, ovat sopineet asiasta. Lupa vieraskielisen opetuksen, erityisopetuksen, erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen ja kansanopistossa muille kuin oppivelvollisille annettavan opetuksen järjestämiseen voidaan myöntää alueellisen tai valtakunnallisen koulutus- tai sivistystarpeen perusteella, vaikka opetuksen järjestäjä ei ole tehnyt edellä tarkoitettua sopimusta. Lupa voidaan myöntää myös ulkomailla järjestettävää opetusta varten.

Pääosa esi- ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksesta sisältyy kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen, jota hallinnoi valtiovarainministeriö. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksella katetaan niitä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kustannuksia, joita peruspalveluiden valtionosuus ei kata. Opetus- ja kulttuuriministeriön esi- ja perusopetukselle myöntämä rahoitus määräytyy opetuksen järjestäjän oppilaskohtaisten rahoitusperusteiden mukaan.

3.2 Valtiovarainministeriön hallinnoima rahoitus

3.2.1 Esi- ja perusopetuksen valtionosuus osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta

Kunnille myönnettävä esi- ja perusopetuksen valtionosuus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, jonka myöntää valtiovarainministeriö. Rahoituksesta säädetään laissa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallista ja se muodostuu kustannuserojen tasauksesta ja verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kustannuserojen tasaus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen, kattaen mm. esi- ja perusopetuksen tehtäväalueet. Kunnille myönnettävässä peruspalvelujen valtionosuuden lisäosissa huomioidaan myös olosuhdetekijät, kuten syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus, saamelaiden kotiseutualueen kunta, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä asukasmäärän kasvu.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa perushinnat määrätään erikseen seuraaville ikäluokille:

- 1) 0–5-vuotiaat
- 2) 6-vuotiaat
- 3) 7–12-vuotiaat
- 4) 13–15-vuotiaat
- 5) 16 vuotta täyttäneet ja tätä vanhemmat.

Vuonna 2026 kunnan peruspalvelujen valtionosuus on 25,72 %¹ ja kuntien omarahoitusosuus on 74,28 %. Kunnan omarahoitusosuus on asukasta kohti yhtä suuri kaikissa kunnissa.

3.2.2 Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudet maksetaan kunnille kunkin kunnan ikäluokkakohtaisten asukasmäärien perusteella. Oppilas voi käydä koulua muussa kuin oman kunnan koulussa, esim. toisen kunnan, kuntayhtymän, valtion tai yksityisen opetuksen järjestäjän ylläpitämässä oppilaitoksessa. Oppilaan kotikunnalle on säädetty velvollisuus maksaa 6–15-vuotiaasta esi- ja perusopetuksen oppilaasta tai muusta oppivelvollisuuttaan suorittavasta oppilaasta kotikuntakorvaus sille opetuksen järjestäjälle, jonka opetukseen oppilas on osallistunut. Valtiovarainministeriö hoitaa kuntien ja muiden koulutustoimijoiden välisen kotikuntakorvauslaskutuksen hallinnollisena palveluna keskitysti muun valtionosuusmaksatuksen yhteydessä (nk. Clearing-järjestelmä).

Kotikuntakorvaus perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri suuruinen eri ikäluokissa. Valtiovarainministeriö päättää kotikuntakorvauksen perusosan euromäärästä varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Kunnat ja opetuksen järjestäjät voivat sopia kotikuntakorvauksen määräytymisestä toisinkin kuin on säädetty.

Kotikuntakorvauksen perusosa vuonna 2026 on 8.833,75 euroa. Kotikuntakorvauksen perusosasta lasketaan oppilaan ikäluokan mukaisella kertoimella oppilaskohtainen kotikuntakorvaus. Kotikuntakorvaus määräytyy 16-vuotiaalle ja tätä vanhemmalle perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua perusopetusta suorittavalle oppivelvolliselle 13–15-vuotiaiden kotikunta-korvausperusteella. Kotikuntakorvaus on kunnalle sekä yksityisille perusopetuksen järjestäjille 100 % sen laskennallisesta määrästä.

Kotikuntaa vailla olevien ja ahvenanmaalaisten oppilaiden osalta valtio maksaa kotikuntakorvauksen opetuksen järjestäjälle. Yksityisille koulutuksen järjestäjille, jolle on määrätty erityiseksi koulutus-tehtäväksi järjestää perusopetusta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, valtio maksaa kotikuntakorvauksena 57 % kotikuntakorvauksesta niiden oppilaiden osalta, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa. Valtio maksaa myös yksityisille opetuksen järjestäjille kotikuntakorvauksiin liittyvän arvonlisäveron osuuden.

Erikoissairaanhoidossa olevan, koulukotiopetuksen ja lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan kotikuntakorvaus voidaan laskuttaa oppilaan kotikunnalta erikseen oppilaan opetus- tai koulupäivien mukaisesti, perustuen keskimääräisiin todellisiin vuosikustannuksiin tai oppilaan opetuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Tilastokeskus poimii kotikuntakorvausten laskentaa varten tarvittavat oppilastiedot KOSKI-tietovarannosta ja hakee oppilaiden kotikuntatiedot Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmästä. Kotikuntakorvauksen perusteena käytetään varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden

¹ Lähde valtiovarainministeriö 2025: Valtionosuuksien laskentatiedot vuodelle 2026, https://vm.fi/documents/10623/0/Kunnan%20peruspalvelujen%20valtionosuus%202026_joulukuu.xlsx/e5fc84a4-2507-fe01-78b2-0be6c25e83ea?t=1765179002179

joulukuun 15. päivän tilanteen mukaisia tietoja. Vuoden 2026 kotikuntakorvausten laskennassa käytetään 15.12.2024 tilanteen mukaisia oppilaiden määriä ja kotikuntatietoja. Kotikuntakorvauksia ei tarkisteta varainhoitovuoden lopussa.

Lisätietoa valtiovarainministeriön hallinnoimista kuntien peruspalveluiden valtionosuuksista sekä esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksista löytyy valtiovarainministeriön verkkosivuilta osoitteesta <https://vm.fi/valtionosuudet-ja-kotikuntakorvaukset>

3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää esi- ja perusopetukseen rahoitusta sellaisen toiminnan osalta, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien peruspalvelujen valtionosuus ei kata. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta rahoituksen osuudesta säädetään *opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009)*.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman esi- ja perusopetuksen rahoituksen piiriin kuuluvat:

- pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus 31.7.2026 asti (sis. esi- ja perusopetuksen vaikeimmin kehitysvammaiset ja muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat sekä perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset pidennetyn oppivelvollisuuden opiskelijat)
- oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetut varhennetun oppivelvollisuuden sekä perusopetuslain 20 i §:n 1 tai 2 momentin mukaisen opetuksen piirissä olevat oppilaat 1.8.2026 alkaen (sis. opetuksen järjestämisen oppilaan toimintakykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella sekä opetuksen järjestämisen toiminta-alueittain)
- joustavan perusopetuksen lisä
- sisäoppilaitoslisä (ml. perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoista maksettava sisäoppilaitoslisä)
- koulukotikorotus sekä yksityiselle opetuksen järjestäjälle perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoista maksettava koulukotikorotus
- maahanmuuttajataustaisille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus
- aikuisten perusopetuksen rahoitus
- perusopetuksen aineopetuksen rahoitus
- kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäisen vuoden rahoitus (yksityiset nk. kielikoulut)
- rahoitus yksityisen opetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitus
- perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus
- yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää rahoituksesta opetuksen järjestäjäkohtaisesti.

3.3.1 Rahoituksen määräytyminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä esi- ja perusopetuksen rahoitus perustuu pääsääntöisesti oppilasmääriin ja oppilasta kohti vuosittain vahvistettaviin yksikköhintoihin. Varainhoitovuoden rahoitus lasketaan varainhoitovuotta edeltäneen tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa on käytetty tilastointipäivän 20.9.2025 oppilasmääriä.

Perusopetuslaissa (628/1998) määrätään, että perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta (30.12.2020/1216). Tämä tarkoittaa sitä, että varainhoitovuotta edeltäneenä vuonna 17 vuotta täyttävää oppilasta ei lasketa mukaan opetuksen järjestäjän opetus- ja kulttuuritoimen esi- ja perusopetuksen valtionosuuden perusteena käytettäviin oppilasmääriin.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen 17 vuotta täyttävän oppilaan läsnäolokuukaudet huomioidaan valtionosuusrahoituksessa sen lukuvuoden loppuun asti sinä kalenterivuonna, jonka aikana oppilas täyttää 17 vuotta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalta rahoitettavan perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus perustuu toteutuneiden läsnäolokuukausien määrään ja läsnäolokuukautta kohden määrättyyn yksikköhintaan. Aikuisten perusopetuksen eli lasten ja nuorten perusopetuksiin ylittävien opetuksen rahoitus perustuu suoritettujen kurssien määrään ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan. Aineopetuksen yksittäisten oppiaineiden rahoitus perustuu suoritettujen kurssien määrään ja kurssia kohden määrättyyn yksikköhintaan.

Esi- ja perusopetuksen vuoden 2026 valtionosuusrahoituksen laskennassa käytetään KOSKI-tietovarannosta poimittuja suoritteita, jotka perustuvat 30.9.2025 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin 20.9.2025 tilastointipäivän mukaisiin tietoihin. KOSKI-tietovarannosta poimitut valtionosuusrahoitukseen vaikuttavat tiedot on kuvattu tarkemmin seuraavissa luvuissa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen (1766/2009) 25 § mukaan valtionosuusrahoituksen laskentaan tarvittavat tiedot tulee ilmoittaa 10 päivän kuluessa tilastointipäivästä. Lisäksi opetuksen järjestäjillä on velvollisuus siirtää tai tallentaa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 7–9 a § sekä 9 c §–9 d § tarkoitetut tiedot KOSKI-tietovarantoon viipymättä ja ajantasaisesti aina sen jälkeen, kun tieto on syntynyt tai muuttunut ja merkitty koulutuksen järjestäjän omiin rekistereihin. Muuttuneen tiedon tulee olla vuorokauden kuluessa siirrettynä KOSKI-tietovarantoon.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman rahoituksen yksikköhintojen laskennan perusteena on valtiovarainministeriön vuosittain vahvistama kotikuntakorvauksen perusosa, josta johdetaan esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat käyttäen rahoituslain mukaisia kertoimia. Vuoden 2026 yksikköhintoja laskettaessa kotikuntakorvauksen perusosasta (8.833,75 €) vähennetään pysyvästi säästönä 320,77 euroa. Yksityisen perusopetuksen järjestäjän yksikköhintaa korotetaan arvonnäköveron osuudella, joka on 3,93 % vuonna 2026.

Esiopetuksen 5-vuotiaiden pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus 1.1.–31.7.2026

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten oppivelvollisuus alkaa yleistä oppivelvollisuuskäyttä vuotta aiemmin. Lisäksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus oppivelvollisuutta edeltävään, maksuttomaan esiopetukseen sen vuoden syksystä alkaen, jolloin lapsi täyttää 5 vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalle on tullut tehdä hallintopäätös sekä pidennetystä oppivelvollisuudesta että erityisen tuen antamisesta.

Varainhoitovuonna 2026 pidennetyn oppivelvollisuuden 5-vuotiaista oppilaista maksetaan opetuksen järjestäjälle opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitusta aikavälillä 1.1.–31.7.2026. Katso vuoden 2026 rahoitusraportti, rivi 20052 (<https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot1r.cgi?tnimi=vos/v26/vos6sl26.lis>).

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna, yksikköhinta lasketaan kotikuntakorvauksen perusosasta vähentämällä siitä ensin 320,77 euroa ja kertomalla erotus luvulla 1,41. Pidennetyn oppivelvollisuuden 5-vuotiaista oppilaista maksettavan rahoituksen yksikköhinta aikavälillä 1.1.-31.7.2026 on 12.003,30 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonnalisäverollinen korotettu yksikköhinta on 12.475,03 euroa.

Esiopetuksen 5-vuotiaiden pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden rahoitus aikavälillä 1.1.-31.7.2026 muodostuu kahdesta osasta: 5-vuotiaiden pidennetyn oppivelvollisuuden esiopetuksen rahoituksesta sekä pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoituksesta (ks. jäljempänä Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden rahoitus).

Esiopetuksen 5-vuotiaiden pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus määräytyy varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2025 tilastointipäivän tilanteen mukaisia oppilasmääriä, jotka ovat 30.9.2025 mennessä siirretty/tallennettu KOSKI-tietovarantoon.

Varhennetun oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus 1.8.2026 alkaen

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten oppivelvollisuus alkaa yleistä oppivelvollisuuskäyttäytymistä vuotta aiemmin. Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjä päättää varhennetusta oppivelvollisuudesta ennen perusopetuksen alkamista. Jos lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa, varhennetusta oppivelvollisuudesta päättää lapsen asuinkunta. Varhennetun oppivelvollisuuden oppilaalle on tullut tehdä hallintopäätös varhennetusta oppivelvollisuudesta. Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen on osallistuttava oppivelvollisuuden alkamisvuonna perusopetuslain 26 a §:ssä tarkoitettuun esiopetukseen.

Varainhoitovuonna 2026, tilastointipäivän 20.9.2025 mukaisesti 30.9.2026 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirretyistä/tallennetuista pidennetyn oppivelvollisuuden 5-vuotiaista oppilaista maksetaan opetuksen järjestäjälle perusopetuslain 26 a § perusteella opetus- ja kulttuuritoimen varhennetun oppivelvollisuuden lisärahoitusta aikavälillä 1.8.-31.12.2026 (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020, 2 § 3 mom, Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009, 5 §).

Katso vuoden 2026 rahoitusraportti, rivi 20051 (<https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot1r.cgi?tnimi=vos/v26/vos6sl26.lis>).

Varhennetun oppivelvollisuuden vuoden 2026 rahoituksen yksikköhinta lasketaan kotikuntakorvauksen perusosasta vähentämällä siitä ensin 320,77 euroa ja kertomalla erotus luvulla 1,41. Varhennetun oppivelvollisuuden oppilaista maksettavan rahoituksen yksikköhinta aikavälillä 1.8.-31.12.2026 on 12.003,30 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonnalisäverollinen korotettu yksikköhinta on 12.475,03 euroa.

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus 1.1.-31.7.2026

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaalle on tullut tehdä hallintopäätös sekä pidennetystä oppivelvollisuudesta että erityisen tuen antamisesta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten oppivelvollisuus päättyy, kun oppilas täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen on suorittanut toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto) tai vastaavan ulkomaisen koulutuksen.

Varainhoitovuonna 2026 pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisista ja muista kuin vaikeimmin kehitysvammaisista pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaista maksetaan opetuksen järjestäjälle opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitusta aikavälillä 1.1.-31.7.2026. Katso

vuoden 2026 rahoitusraportti, rivit 20056 ja 20057 (<https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot1r.cgi?tnimi=vos/v26/vos6sl26.lis>). Lisärahoitus ei koske perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita, aikuisten perusopetuksen, eikä aineopetuksen oppilaita.

Muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetuksen osalta lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 2,97 ja pidennetyn oppivelvollisuuden muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden osalta kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 4,76 ja vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä.

Vuonna 2026 kunnallisille opetuksen järjestäjille vaikeimmin kehitysvammaisista pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaista aikavälillä 1.1.–31.7.2026 maksettava yksikköhinta on 40.521,78 euroa oppilasta kohden ja muista kuin vaikeimmin kehitysvammaisista pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevista oppilaista aikavälillä 1.1. –31.7.2026 maksettava yksikköhinta on 25.283,55 euroa oppilasta kohden. Yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverolliset korotetut yksikkö hinnat ovat vastavasti 42.114,29 ja 26.277,19 euroa oppilasta kohden.

Pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoitus määräytyy varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9. oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannota poimittuja 20.9.2025 tilastointipäivän tilanteen mukaisia oppilasmääriä, jotka ovat 30.9.2025 mennessä siirretty/tallennettu KOSKI-tietovarantoon.

Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän **tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen** (TUVa) muusta kuin vaikeimmin kehitysvammaisesta pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaasta myönnetään opetuksen järjestäjälle lisärahoitusta, mikäli oppilas on tilastointipäivänä 20.9. läsnä koulutuksessa ja hän on ollut pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä perusopetuksen aikana ja sen päättyessä. Varainhoitovuonna 2026 perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen muusta kuin vaikeimmin kehitysvammaisesta pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaasta myönnetään lisärahoitus koko vuodelle 2026.

Rahoitus opetuksen järjestämiseksi oppilaan oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella 1.8.2026 alkaen

Jos oppilaalla on ollut oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu varhennetun oppivelvollisuuden päätös, oppilaan perusopetus voidaan järjestää oppilaan oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella perusopetuslain 20 i § 1 momentin mukaisesti. Jos 1 momentin mukaiset toimet ovat riittämättömiä ja oppilas ei oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen vuoksi kykene opiskelemaan oppiaineita, oppilaan opetus voidaan järjestää perusopetuslain 20 i § 2 momentin mukaisesti toiminta-alueittain. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 1090/2024, luku 4a)

Opetuksen järjestäjän on tehtävä kirjallinen päätös perusopetuslain 20 i §:ssä säädetystä opetuksen järjestämisestä oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai muu toimintakyvyn rajoite. Päätös on tehtävä 20 d §:ssä säädetyn arvioinnin mukaisesti ilman aiheutonta viivytystä. Muu opetuksen järjestäjä kuin kunta tai kuntayhtymä on velvoitettu järjestämään perusopetuslain 20 i § tarkoitettua opetusta, jos sillä on tähän määrätty tehtävä järjestämisluvassaan. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 1090/2024, luku 4a)

Varainhoitovuonna 2026, tilastointipäivän 20.9.2025 mukaisesti 30.9.2026 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirretyistä/tallennetuista pidennetyn oppivelvollisuuden vaikeimmin kehitysvammaisista ja muista kuin vaikeimmin kehitysvammaisista pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaista maksetaan opetuksen järjestäjälle perusopetuslain 20 i § perusteella opetus- ja kulttuuritoimen lisärahoitusta aikavälillä 1.8. –31.12.2026 (Perusopetuslaki 628/1998, 20 i § 1 ja 2 mom, Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009, 5 §). Katso vuoden 2026 rahoitusraportti, rivit 20069 ja 20070 (<https://vos.oph.fi/cgi-bin/tiedot1r.cgi?tnimi=vos/v26/vos6sl26.lis>). Tämä rahoitus ei koske perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita, aikuisten perusopetuksen, eikä aineopetuksen oppilaita.

Vammaan, sairauteen tai toimintakyvyn rajoitteeseen perustuvan lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 2,97 ja rahoituksen piirissä olevien oppilaiden määrällä. Toiminta-alueittain järjestettävään perusopetukseen perustuvan lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 4,76 ja rahoituksen piirissä olevien oppilaiden määrällä.

Varainhoitovuonna 2026 kunnallisille opetuksen järjestäjille toiminta-alueittain järjestetyn perusopetuksen perusteella aikavälillä 1.8. –31.12.2026 maksettava yksikköhinta on 40.521,78 euroa oppilasta kohden ja vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella järjestetyn perusopetuksen perusteella aikavälillä 1.8. –31.12.2026 maksettava yksikköhinta on 25.283,55 euroa oppilasta kohden. Yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverolliset korotetut yksikköhinnat ovat vastavasti 42.114,29 ja 26.277,19 euroa oppilasta kohden.

Joustavan perusopetuksen lisä

Perusopetuslain 5 §:n mukaan kunta voi järjestää kunnan päättämässä laajuudessa perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa. Opetusta ja toimintaa toteutetaan pienryhmämuotoisesti osaksi koulussa ja osaksi työpaikoilla tai muissa oppimisympäristöissä ohjattuna opiskeluna. Lisäksi käytetään nuorten tukimuotoja, kuten ongelmien varhaista havaitsemista ja varhaisen puuttumisen keinoja sekä yksilöllisesti kohdennettuja tuki- ja neuvontapalveluja. Toimintaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Perusopetuksen järjestäjälle voidaan myöntää joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin rahoitusta euromäärä, joka saadaan, kun joustavan perusopetuksen toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä kerrotaan toimintaa varten oppilasta kohden määrätyllä yksikköhinnalla.

Varainhoitovuodelle 2026 opetus- ja kulttuuriministeriö on vahvistanut joustavan perusopetuksen yksikköhinaksi 2.902,27 euroa oppilasta kohti. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2025 tilastointipäivän tilanteen mukaisia oppilasmääriä, jotka ovat 30.9.2025 mennessä siirretty/tallennettu KOSKI-tietovarantoon.

Sisäoppilaitoslisä

Perusopetuslain mukaista opetusta sisäoppilaitoksessa järjestävälle opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoitusta sisäoppilaitoksessa majoittuvien oppilaiden osalta. Rahoituksen euromäärä saadaan vähentämällä kotikuntakorvauksen perusosasta 320,77 euroa ja kertomalla erotus rahoituslain kertoimella 0,46 ja edelleen sisäoppilaitoksessa majoittuvien oppilaiden määrällä. Vuonna 2026 sisäoppilaitoslisä on 3.915,97 euroa oppilasta kohti ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen korotettu yksikköhinta on 4.069,87 euroa.

Sisäoppilaitoslisä koskee kansanopistoissa järjestettävää perusopetusta ja niitä yksityisiä opetuksen järjestäjiä, jotka opetuksen järjestämisluvan perusteella järjestävät opetusta sisäoppilaitoksessa. Sisäoppilaitoslisä koskee myös sisäoppilaitoksissa perusopetuksen yhteydessä järjestettävää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta.

Sisäoppilaitoslisä määräytyy varainhoitovuotta edeltävän vuoden 20.9. tilastointipäivän oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2025 tilastointipäivän tilanteen mukaisia oppilasmääriä, jotka ovat 30.9.2025 mennessä siirretty/tallennettu KOSKI-tietovarantoon. Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen sisäoppilaitoslisä tarkistetaan varainhoitovuoden 2026 lopussa niin, että kertojamääränä käytetään 20.9.2025 ja 20.9.2026 oppilasmäärien keskiarvoa.

Koulukotikorotus

Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka perusopetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulukotiopetusta saavista oppilaista rahoitusta. Rahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 1,86 ja edelleen koulukotiopetusta saavien oppilaiden määrällä. Vuonna 2026 koulukotikorotuksen yksikköhinta on 16.456,42 euroa.

Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka opetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulukotiin sijoitetuista, tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksen (TUVA) opiskelijoista koulukotikorotus. Korotus perustuu varainhoitovuotta edeltäneenä lukuvuotena toteutuneisiin opiskelijakohtaisiin läsnäolopäiviin. Rahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,00707 ja edelleen oppilaskohtaisesti toteutuneiden läsnäolopäivien määrällä. Vuonna 2026 koulukotikorotuksen läsnäolopäivän yksikköhinta on 62,57 euroa. Rahoitusta maksetaan enintään 263 läsnäolopäivästä oppilasta kohden.

Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja 20.9.2025 tilanteen mukaisia oppilasmääriä sekä oppilaskohtaisia läsnäolopäiviä aikavälillä 1.8.2024–31.7.2025, jotka ovat 30.9.2025 mennessä siirretty/tallennettu KOSKI-tietovarantoon.

Maahanmuuttajataustaisille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus

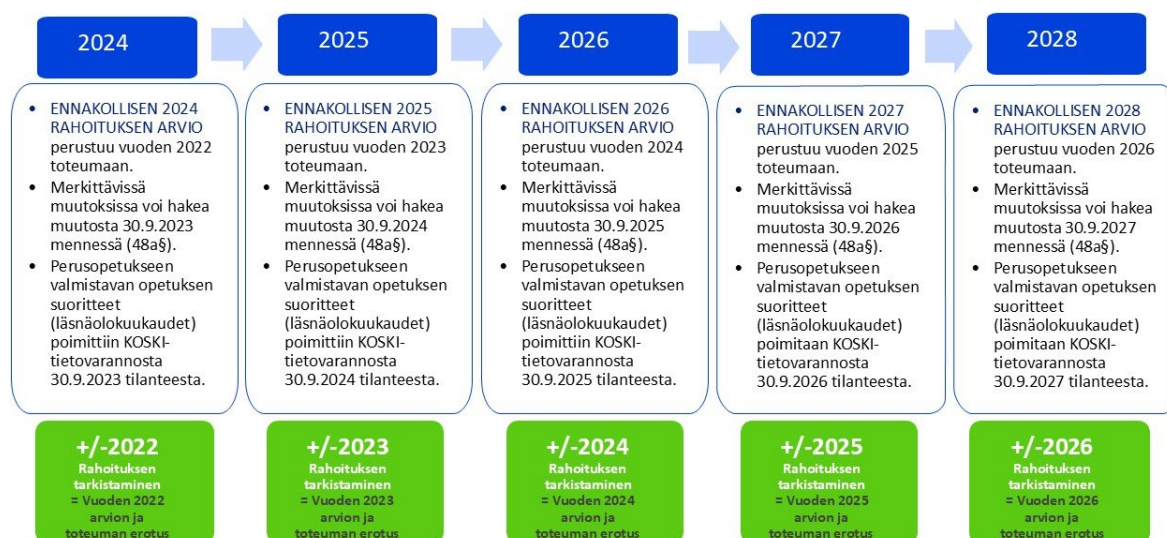
Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet, että Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret. Valmistavaa opetusta ei voida järjestää jo perusopetuksen suorittaneelle oppilaalle eikä kevätlukukauden päätyttyä kyseisenä kalenterivuonna 17 vuotta täyttävälle tai tätä vanhemmalle oppilaalle.

Maahanmuuttajataustaisille oppilaille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus määräytyy läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Läsnäolokuukaudella tarkoitetaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa 30 kalenteripäivän pituista ajanjaksoa, jona oppilas on ollut opetuksen järjestäjän oppilaana läsnä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä yhden oppilaan osalta enintään yhdeksän läsnäolokuukautta. Tällöin opetuksen laajuuden on vastattava yhden vuoden oppimäärää, jossa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille 900 tuntia ja tätä vanhemmille oppilaille vähintään 1000 tuntia.

Mikäli yksityisen opetuksen järjestäjän järjestämisluvassa on perusopetukseen valmistavan opetuksen osalta määritelty opiskelijoiden sallittu enimmäismäärä, voidaan varainhoitovuoden rahoituksen perusteeksi hyväksyä enintään se määrä läsnäolokuukausia, joka saadaan, kun järjestämisluvassa määrätty opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan yhdeksällä kuukaudella. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava, että toiminta on järjestämisluvan mukaista myös toiminnan laajuuden osalta.

Varainhoitovuoden rahoitus maksetaan valmistavassa opetuksessa ennakkollisena, arvioidun suoritemäärän perusteella. Arvio perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteumaan eli toteutuneiden läsnäolokuukausien määrään. Vuoden 2026 ennakkollisen rahoituksen laskennassa on käytetty KOSKI-tietovarannosta poimittuja, sinne 30.9.2025 mennessä siirrettyjä/ tallennettuja tietoja vuonna 2024 toteutuneista läsnäolokuukausista.

Arvioon perustuvat ennakkolliset rahoitukset tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaisiksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna, joten vuonna 2024 maksettu ennakkollinen rahoitus tarkistetaan toteumaa vastaavaksi vuonna 2026 ja vuoden 2026 ennakkollinen rahoitus tarkistetaan toteumaa vastaavaksi vuonna 2028.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta, merkittävän muutoksen perusteella, muuttaa ennakkollista rahoitusta. Muutoshakemus on tehtävä varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Vuoden 2026 perusopetukseen valmistavan opetuksen ennakkollisen valtionosuusrahoituksen perusteena olevaan läsnäolokuukausien määrään on tullut hakea muutosta 30.9.2025 mennessä.

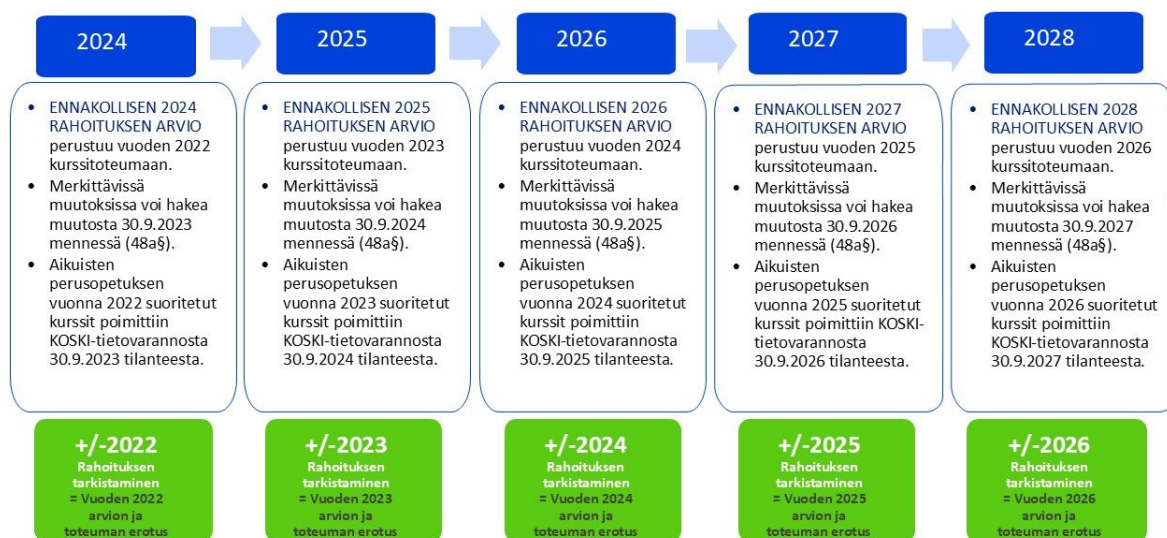
Perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolokuukauden yksikköhinta saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,186. Vuonna 2026 yksikköhinta on 1.583,41 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen korotettu yksikköhinta on 1.645,64 euroa.

Aikuisten perusopetus eli lasten ja nuorten perusopetuksen ylittävien perusopetus

Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetun aikuisten perusopetuksen koko oppimäärää suorittavien rahoitus määräytyy kurssimäärän ja kurssia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Varainhoitovuoden rahoitus maksetaan aikuisten perusopetuksessa ennakollisena, arvioidun suoritettamäärän eli kurssimäärän perusteella. Arvio perustuu varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteumaan eli toteutuneiden kurssien määrään. Vuoden 2026 ennakollisen rahoituksen laskennassa on suoritettamääränä käytetty vuonna 2024 toteutuneiden aikuisten perusopetuksen kurssien määrää. Arvioon perustuvat ennakolliset rahoitukset tarkistetaan toteutuneiden suoritteiden mukaisiksi varainhoitovuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna. Vuoden 2026 ennakollinen rahoitus tarkistetaan toteutumaa vastaavaksi vuonna 2028.

Aikuisten perusopetuksen rahoitukseen oikeuttavat 1.1.2023 alkaen myös ne oppimäärän kerratut kurssit, joista oppija on aiemmin kurssia suorittaessaan saanut arvosanan hylätty (4 tai H). Kerratut kurssit huomioidaan valtionosuuslaskennassa ensimmäiseen hyväksytyyn suoritukseen asti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi opetuksen järjestäjän hakemuksesta, merkittävän muutoksen perusteella, muuttaa ennakollisen rahoituksen laskennassa käytettävää kurssimäärien arviota. Muutoshakemus on tehtävä varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun loppuun mennessä. Vuoden 2026 aikuisten perusopetuksen ennakollisen valtionosuusrahoituksen perusteena olevaan kurssien määrään on tullut hakea muutosta 30.9.2025 mennessä.

Vuoden 2024 toteutuneet aikuisten perusopetuksen kurssit on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 30.9.2025 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Rahoitukseen oikeuttavien opiskelijakohtaisten aikuisten perusopetuksen kurssien määrä on rajoitettu, koska tavoitteena on opiskelijan tehokas eteneminen perusopetuksesta edelleen toisen asteen koulutukseen ja/tai työelämään. Aikuisten perusopetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä enintään 100 kurssia sellaisen opiskelijan osalta, joka suorittaa alku- ja päättövaiheen opinnot kokonaisuudessaan ja enintään 130 kurssia sellaisen opiskelijan osalta, joka suorittaa lisäksi luku- ja kirjoitustaitovaiheen opinnot.

Mikäli yksityisen opetuksen järjestäjän järjestämisluvassa on määritetty aikuisten perusopetuksen osalta opiskelijoiden sallittu enimmäismäärä, varainhoitovuoden rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä enintään se kurssimäärä, joka saadaan, kun järjestämisluvan osoittama opiskelijoiden enimmäismäärä kerrotaan 30 kurssilla. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava, että toiminta on järjestämisluvan mukaista myös toiminnan laajuuden osalta.

Aikuisten perusopetuksen yksikköhinta vuonna 2026 saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 0,046. Vuonna 2025 aikuisten perusopetuksen kurssikohtainen yksikköhinta on 391,60 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen korotettu yksikköhinta on 406,99 euroa. Lisäksi sisäoppilaitoksessa majoittuvien opiskelijoiden osalta myönnetään sisäoppilaitoslisä.

Perusopetuksen aineopetuksen rahoitus (yksittäiset oppiaineet)

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionosuusrahoitus kattaa myös perusopetuksen aineopetuksen. Aikuisten perusopetuksen aineopiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, jonka tarkoituksena on yhden tai useamman perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen suorittaminen.

Opetuksen järjestäjän aineopetuksen rahoitus määräytyy varainhoitovuotta edeltäneenä lukuvuotena suoritettujen perusopetuksen kurssien määrän ja kurssia kohti määrätyn yksikköhinnan tulosta. Aineopetuksen yksikköhinta vuonna 2026 on 157,59 euroa/kurssi ja yksityisten opetuksen järjestäjien yksikköhinta on 163,78 euroa/kurssi. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain perusopetuslain 46 §:n 2 momentin mukaisesti yksittäisiä oppiaineita suorittavien oppilaiden suorittamien perusopetuksen oppimäärään kuuluvien kurssien yksikköhinnan valtion talousarvion rajoissa (Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009, 29 §).

Vuodelle 2026 rahoitus on laskettu aikavälillä 1.8.2024-31.7.2025 suoritettujen kurssien määrän mukaan. Rahoituksen laskentaa varten aineopetuksen suoritettujen kurssien määrät on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja perustuvat 30.9.2025 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Kaksivuotisen esiopetuksen ensimmäinen vuosi (yksityiset nk. kielikoulut)

Esiopetus, jota opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän opetuksen järjestämisluvan nojalla annetaan pääosin tai kokonaan vieraalla kielellä, voi kestää kaksi vuotta. Vieraalla kielellä annettava opetus tarkoittaa muuta kuin suomen-, ruotsin-, saamen-, romani- tai viittomakielellä annettavaa opetusta.

Valtionosuusrahoitusta myönnetään ensimmäiselle esiopetusvuodelle niiden oppilaiden osalta, jotka täyttävät viisi vuotta esiopetuksen alkamisvuonna. Oppilaskohtainen yksikköhinta vastaa kuusivuotiaiden kotikuntakorvauksen määrää. Yksityisen opetuksen järjestäjän yksikköhinta vuonna 2026 on 5.600,36 euroa. Tilastointipäivänä 20.9.2025 läsnä olleiden oppilaiden määrät on poimittu KOSKI-tietovarannosta ja ne perustuvat 30.9.2025 mennessä KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin/tallennettuihin tietoihin.

Yksityisen perusopetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva toiminta

Rahoitus yksityisen perusopetuksen järjestäjän alkavaan ja laajenevaan toimintaan myönnetään, kun opetuksen järjestäjälle myönnetään perusopetuksen järjestämislupa tai kun järjestämislupaa laajennetaan tai kun opetus laajennetaan uudelle luokka-asteelle. Rahoitusta maksetaan aloittamiskuukauden alusta alkaen sen varainhoitovuoden loppuun, miltä ajalta opetuksen järjestäjälle ei vielä makseta esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausta.

Opetushallitus kysyy opetuksen järjestäjältä rahoituksen määräytymiseen tarvittavat arviot oppilasmääristä ja tiedot toteutuneista oppilasmääristä erillisillä kyselyillä. Arvioituun oppilasmäärään perustuva rahoitus tarkistetaan toteutuneiden oppilasmäärien mukaiseksi varainhoitovuotta

seuraavaa vuotta seuraavan vuoden rahoituksessa. Vuodelle 2026 arvioidun oppilasmäärän perusteella myönnetty alkavan tai laajenevan toiminnan rahoitus tarkistetaan toteutunutta oppilasmäärää vastaavaksi vuonna 2028.

Ulkomailla järjestettävän perusopetuslain mukaisen opetuksen rahoitus

Opetuksen järjestäjälle myönnetään rahoituksena perusopetuslain mukaiseen ulkomailla järjestettävään opetukseen euromäärä, joka saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 1,23 ja edelleen tilastointipäivän 20.9. mukaisella läsnä olevien sellaisten oppilaiden määrällä, jotka ovat Suomen kansalaisia ja joiden kotikunta on Suomessa. Vuonna 2026 yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen korotettu yksikköhinta on 10.882,47 euroa. Opetuksen järjestäjäkohtaista rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa enintään 20 % valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

3.3.2 Perusopetuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta järjestetään joko perusopetuksen, lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestäminen edellyttää järjestämislupaa. Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta voidaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä järjestää myös valtion oppilaitoksessa.

Alkaen 1.8.2025 koulutuksen järjestäjällä on tullut olla opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämislupa.

Kuntien on mahdollista järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta ilman järjestämislupaa, jos kunnalla ei ole lukiokoulutuksen tai ammatillisen koulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämislupaa tai, kun kunnan järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen alueellinen tarve ei ole pysyväisluonteista. Valtionosuuden saaja voi järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta vain yhden koulutusmuodon yhteydessä.

Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinta saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituslain kertoimella 1,22. Opetuksen järjestäjälle myönnettävä rahoituksen euromäärä saadaan kertomalla yksikköhinta opiskelijoiden määrällä. Opetuksen järjestäjälle myönnettävä yksikköhinta vuonna 2026 on 10.385,84 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonlisäverollinen korotettu yksikköhinta on 10.794,00 euroa. Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuusrahoitus tarkistetaan rahoitusvuoden 2026 lopussa niin, että yksikköhinta kerrotaan tilastointipäivien 20.9.2025 ja 20.9.2026 oppilasmäärien keskiarvolla.

Perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksikköhinnan lisäksi koulutuksen järjestäjä saa pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoituksen niistä oppilaista, jotka ovat olleet pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä perusopetuksen oppimäärää suorittaessaan ja perusopetuksen päättyessä. Lisärahoitus ei koske vaikeimmin kehitysvammaisia pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita.

Lisärahoituksen euromäärä saadaan, kun kotikuntakorvauksen perusosasta vähennetään 320,77 euroa ja erotus kerrotaan rahoituslain kertoimella 2,97 ja edelleen pidennetyn oppivelvollisuuden

muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrällä. Vuonna 2026 muiden kuin vaikeimmin kehitysvammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden kunnallisten opetuksen järjestäjien lisärahoituksen yksikköhinta on 25.283,55 euroa ja yksityisen opetuksen järjestäjän arvonnalisäverollinen korotettu yksikköhinta 26.277,19 euroa oppilasta kohti.

Sisäoppilaitoksessa majoittuvien tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoiden osalta myönnetään sisäoppilaitoslisä, ks. aiempi kohta sisäoppilaitoslisä. Yksityiselle perusopetuksen järjestäjälle, jonka perusopetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen, myönnetään koulukotikorotus tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen koulukotioppilaiden läsnäolopäivistä, ks. aiempi kohta koulukotikorotus.

Ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelijoiden opintoihin voi sisältyä myös perusopetuksen opintoja, jotka arvioidaan perusopetuksen lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Tällöin opetuksen järjestäjä merkitsee KOSKI-tietovarantoon siirtyviin, opiskelijoiden perusopetuksen opintojen tietoihin koodin "Muuta kautta rahoitettu", jotta tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuusrahoitus maksetaan tosiasialliselle koulutuksen järjestäjälle, joko ammatillisen tai lukio-koulutuksen järjestäjälle.

3.3.3 Vuoden 2026 yksikköhintaraportti ja suoritemääräraportti

[Esi- ja perusopetuksen yksikköhinnat 2026](#)

[Raportti esi- ja perusopetuksen sekä perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen vuoden 2026 valtionosuuksien perusteena olevista oppilasmääristä ja muista suoritemääristä](#)

3.3.4 Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionosuusrahoituksen tietoperusta ja valtionosuusrahoituksen tarkistaminen

Esi- ja perusopetuksen rahoitus vuodelle 2026 määräytyy edellä kuvatulla tavalla oppilasta kohden määrättyjen yksikköhintojen ja tilastointipäivän 20.9.2025 oppilasmäärän mukaan, lukuun ottamatta perusopetukseen valmistavaa opetusta, aikuisten perusopetusta ja perusopetuksen aineopetusta sekä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksityisen järjestäjän koulukotikorotusta, joiden rahoitusperuste ei ole oppilasmäärä.

Lain valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) mukaan perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus siirtää tai tallentaa lain 7–9 § ja 9 a–9 c §:ssä tarkoitetut oppilas- ja opintotiedot KOSKI-tietovarantoon viipymättä ja ajantasaisesti aina sen jälkeen, kun tieto on syntynyt tai muuttunut ja merkitty opetuksen järjestäjän omiin rekistereihin. Muuttunut tieto tulee siirtää vuorokauden kuluessa KOSKI-tietovarantoon. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen (1766/2009) 25 § mukaan valtionosuusrahoituksen laskentaan tarvittavat tiedot tulee ilmoittaa 10 päivän kuluessa tilastointipäivästä.

Esi- ja perusopetuksen järjestäjien opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus lasketaan pääsääntöisesti KOSKI-tietovarannosta saatavien tietojen perusteella. Laskenta perustuu viimeistään 30.9.2025 KOSKI-tietovarantoon siirrettyihin ja tallennettuihin tietoihin. Opetushallituksen Valtionosuus-tiimi poimii 30.9. jälkeen valtionosuuksien laskentaan tarvittavat tilastointipäivän 20.9. mukaiset tiedot, kuten oppilasmäärät ja muut tarvittavat tiedot, aikuisten perusopetuksessa ja

aineopiskeluna suoritettujen kurssien määrät sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien määrät. Myös perusopetuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuuksien laskentaan tarvittavat tilastointipäivän 20.9. opiskelijamäärät sekä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen yksityisen järjestäjän koulukotioppilaiden läsnäolopäivien määrät haetaan KOSKI-tietovarannosta 30.9. tilanteen mukaisina.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että KOSKI-tietovarantoon siirretyt/tallennetut ja sieltä 30.9. tilanteen mukaisina poimitut, rahoituksen perusteena olevat tiedot ovat oikein ja ajantasaisten. Valtionosuusrahoituksen laskennassa pyritään siihen, että laskennassa käytettäviä tietoja ei korjata enää 30.9. jälkeen, kun ne on poimittu KOSKI-tietovarannosta.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) 50 § (24.11.2023/1049) mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa perusopetuksen järjestäjien järjestämän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoituksen sekä siihen liittyvän pidennetyn oppivelvollisuuden lisärahoituksen ja sisäoppilaitoslisän varainhoitovuotta edeltävän vuoden syyskuun 20 päivän ja varainhoitovuoden syyskuun 20 päivän keskimääräisen opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen vuoden 2026 rahoitus tarkistetaan vuoden 2026 lopussa siten, että rahoitus lasketaan 20.9.2025 ja 20.9.2026 tilastointipäivien keskimääräisen opiskelijamäärän mukaan. Muilta osin esi- ja perusopetuksen oppilasmäärään perustuvaa rahoitusta ei tarkisteta varainhoitovuoden lopussa, vaan varainhoitovuotta edeltävän vuoden lopussa myönnetty rahoitus perustuu varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9. oppilasmääriin.

Valtionosuuden saajan on haettava oikaisua rahoitukseen vaikuttavien korjausten osalta valtionosuusrahoituspäätökseen oikaisumenettelyn mukaisesti. Oikaisumenettely on ohjeistettu päätösten liitteenä olevassa oikaisuvaatimusohjeessa. Oikaisuvaatimus tulee tehdä ohjeen mukaisesti ja ohjeessa kerrotun oikaisuvaatimusajan puitteissa. Oikaisuvaatimusajan jälkeen ilmi tulleita, valtionosuusrahoitusta korottavia korjauksia ei huomioida, mutta perusteetta myönnetty rahoitus peritään lain nojalla takaisin.

3.3.5 Yksityisten opetuksen järjestäjien harkinnanvaraiset avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää harkinnanvaraista avustusta yksityiselle opetuksen järjestäjälle. Avustus maksetaan muun valtionosuusrahoituksen yhteydessä. Harkinnanvaraisen avustuksen perusteista ja hakemisesta tiedotetaan yksityisiä opetuksen järjestäjiä erikseen.

Lisätietoja Opetushallituksen palvelusähköpostiosoitteesta valtionosuudet@oph.fi

4 LUKIOKOULUTUS JA LUKIOKOULUTUKSEN YHTEYDESSÄ JÄRJESTETTÄVÄ TUTKINTOKOULUTUKSEEN VALMENTAVA KOULUTUS

4.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan lukiokoulutuksen järjestämiseen. Järjestämisluvassa määrätään kunnat, joissa koulutusta järjestetään, opetuskieli, koulutuksen järjestämismuoto, erityinen koulutustehtävä sekä muut tarpeelliset koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot. Järjestämisluvan saaneiden kunnallisten ja yksityisten lukiokoulutuksen järjestäjien lisäksi lukiokoulutusta voivat järjestää myös valtion oppilaitokset ja yliopistojen harjoittelukoulut.

Mikäli lukiokoulutuksen järjestäjä haluaa järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta, tulee sen hakea erillistä valmentavan koulutuksen järjestämis lupaa opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Vuonna 2026 järjestämisluvan saaneita kunnallisia tai yksityisiä lukiokoulutuksen valtionosuuden/rahoituksen saajia on 259. Lisäksi lukiokoulutusta järjestetään kolmessa valtion koulussa ja 8 yliopistojen harjoittelukoulussa (normaalikoulussa). Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämis lupaa on 8 lukiokoulutuksen järjestäjällä.

Tässä luvussa käsitellään kunnille, kuntayhtymille ja yksityisille koulutuksen järjestäjille lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin myönnettävää valtionosuusrahoitusta, joka määräytyy opiskelijaa kohden määrätyn yksikköhinnan ja koulutuksen järjestäjän lukiokoulutuksen opiskelijamäärän tulosta.

4.2 Yksikköhinnan määräytyminen

Lukiokoulutuksen yksikköhinta on järjestäjäkohtainen. Järjestäjäkohtaiset yksikköhinnat lasketaan lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan pohjalta. Vuoden 2026 keskimääräinen yksikköhinta on laskettu lukiokoulutuksen vuoden 2023 valtionosuuspohjan kustannusten perusteella.

Lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan laskentapohjasta vähennetään erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitukseen myönnettävän lisärahoituksen osuus, joka on 1,47 prosenttia lukiokoulutuksen valtakunnallisista kustannuksista.

Keskimääräisen yksikköhinnan laskentapohjassa vuoden 2023 kustannukset indeksitarkistetaan vuoden 2026 tasoon. Lisäksi laskentapohjaan lisätään oppivelvollisuuden laajenemiseen varatun lisämäärärahan perusteella laskettu osuus sekä opiskelijoiden oppimisen tukeen varatun lisärahoituksen osuus. Vähennyksenä huomioidaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 23 b §:n perusteella euromäärä, joka vastaa 10,01 prosenttia lukiokoulutuksen vuoden 2026 laskennallisesta keskimääräisestä yksikkö hinnasta.

Valtioneuvosto on vahvistanut lukiokoulutuksen vuoden 2026 keskimääräiseksi yksikköhinnaksi 8953,47 euroa /opiskelija. Keskimääräinen yksikköhinta vahvistetaan arvonlisäverottomana.

4.2.1 Järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan määräytymisen yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia (1705/2009) ja asetusta (1766/2009) on muutettu.

Lukiokoulutuksen yksikköhinnan laskennassa käytettävän tunnusluvun laskenta muuttuu (pienien lukiodien korotus). Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2026 yksikköhinnoista päätettäessä. Vuosien 2026–2027 yksikköhinnoista päätettäessä sovelletaan lisäksi siirtymäsäännöstä, jolloin koulutuksen järjestäjien yksikköhinnat lasketaan prosessissa sekä vanhan lainsäädännön mukaan että uuden lainsäädännön mukaan ja yksikköhinnaksi määritetään painotettu luku. Vuoden 2026 yksikköhinnan laskennassa vanhan lainsäädännön mukaan lasketun yksikköhinnan painoarvo on 67/100. Vuoden 2027 yksikköhinnan laskennassa vanhan lainsäädännön mukaan lasketun yksikköhinnan painoarvo on 33/100.

Järjestäjäkohtaisia kunnille ja kuntayhtymille määrättäviä yksikköhintoja porrastetaan koulutuksen järjestäjän lukiokoulutusta nuorten oppimäärän mukaan suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärän perusteella, kuten jäljempänä tunnusluvun laskennan yhteydessä selvitetään.

Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta on sama kuin sen kunnan yksikköhinta, jossa koulutus pääasiassa järjestetään. Yksityiselle koulutuksen järjestäjälle lasketaan kuitenkin oma yksikköhinta kunnallisten koulutuksen järjestäjien tapaan, mikäli yksityisen lukion sijaintikunta ei järjestä lukiokoulutusta lainkaan. Lisäksi uuden lainsäädännön mukaan yksityiselle koulutuksen järjestäjälle lasketaan oma yksikköhinta silloin, kun sen kansalliskieliin kuuluva opetuskieli on vähemmistökieli siinä kunnassa, jossa opetusta pääosin järjestetään. Vähemmistökielellä ei tarkoiteta pelkästään kaksikielisen kunnan vähemmistökieltä vaan myös yksikielisen kunnan sellaista kieltä, jota puhuu kunnan väestöllinen vähemmistö.

Yksityisten koulutuksen järjestäjien yksikköhintaan lisätään arvonlisäveron osuus, joka vuonna 2026 on 4,58 prosenttia yksikköhinnoista.

4.2.2 Tunnusluvun laskenta

Lukiodien yksikköhintojen laskentaa varten määritellään koulutuksen järjestäjän tunnusluku. Tunnusluku lasketaan nuorten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärän perusteella. Laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävän vuoden 20.9. tilastointipäivän opiskelijamäärää eli vuoden 2026 yksikköhintoja laskettaessa tilastointipäivän 20.9.2025 opiskelijamäärää.

Mikäli koulutuksen järjestäjä järjestää lukiokoulutusta sekä suomen- että ruotsin kielellä, niin tunnusluku lasketaan erikseen suomenkielistä ja erikseen ruotsinkielistä koulutusta varten. Mikäli koulutuksen järjestäjän opetuskieleksi on lukiokoulutuksen järjestämisluvassa määrätty myös jokin muu kieli kuin kotimainen kieli, niin tunnusluvun laskennassa muun kielisen opetuksen opiskelijamäärä lisätään sen opetuskielen (suomi tai ruotsi) opiskelijamäärään, jossa opetusta saavien opiskelijoiden määrä on suurempi. Koulutuksen järjestäjän tunnusluku on kieliryhmittäin laskettujen tunnuslukujen opiskelijamäärillä painotettu keskiarvo.

Vanhan lainsäädännön mukaan:

Tunnusluku on 100, mikäli koulutuksen järjestäjän lukiokoulutusta nuorten oppimäärän mukaan suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden lukumäärä on vähintään 200. Mikäli opiskelijoiden määrä on alle 200 opiskelijaa ja vähintään 60 opiskelijaa, niin tunnuslukua korotetaan opiskelijaa kohti luvulla, joka saadaan kaavasta $0,4 \times (200 - \text{lukiossa opiskelevien määrä})$. Jos opiskelijoiden määrä on alle 60 opiskelijaa, tunnuslukua korotetaan lisäksi luvulla, joka saadaan kaavasta $2,1 \times (60 - \text{lukioissa opiskelevien määrä})$. Tunnuslukua korotetaan kuitenkin enintään luvulla 106.

Jos yksikköhinnan laskennassa korotetun tunnusluvun piiriin kuulunut lukiokoulutus on vuosien 2008–2012 aikana siirtynyt kuntien yhdistymisellä syntyvälle kunnalle taikka koulutuksen järjestämisluvun muutoksella osaksi toisen kunnan tai kuntayhtymän lukiokoulutusta, niin tunnusluku lasketaan edelleen erikseen kullekin entiselle lukiokoulutuksen järjestäjälle. Yhdistyneen koulutuksen järjestäjän tunnusluku saadaan laskettujen tunnuslukujen opiskelijamäärien painotettuna keskiarvona. Yhdistyneen koulutuksen järjestäjän tunnusluvun laskenta edellä mainitulla tavalla edellyttää, että korotetun tunnusluvun piiriin kuulunut lukio ja sen tunnusluvun korottamisen edellytykset säilyvät.

Nykyisen lainsäädännön mukaan:

Tunnusluku on 100, mikäli koulutuksen järjestäjän lukiokoulutusta nuorten oppimäärän mukaan suorittavien ja sisäoppilaitosmuotoisesti suorittavien opiskelijoiden lukumäärä on vähintään 200.

Korotetun tunnusluvun laskentatekijöihin on lisätty lukiokoulutuksen järjestäjän syrjäisyysluku, joka määräytyy sen kunnan mukaisesti, jossa lukiokoulutusta pääasiallisesti järjestetään. Kuntayhtymillä, joilla on useamman kunnan alueella toimipisteitä, lukiokoulutus katsotaan pääasiallisesti järjestetyn sen kunnan alueella, jossa koulutuksen järjestäjällä on suurin määrä lukio-opiskelijoita. Kunnan syrjäisyysluku määräytyy valtioneuvoston asetuksessa säädetyllä tavalla.

Mikäli kunnan tai kuntayhtymän syrjäisyysluku on nollaa suurempi tai sen kansalliskieliin kuuluva opetuskieli on vähemmistökieli siinä kunnassa, jossa opetusta pääosin järjestetään, ja opiskelijoiden määrä on alle 200 opiskelijaa ja vähintään 60 opiskelijaa, niin tunnuslukua korotetaan opiskelijaa kohti luvulla, joka saadaan kaavasta $0,4 \times (200 - \text{lukiossa opiskelevien määrä})$. Jos opiskelijoiden määrä on alle 60 opiskelijaa, tunnuslukua korotetaan lisäksi luvulla, joka saadaan kaavasta $2,1 \times (60 - \text{lukioissa opiskelevien määrä})$. Tunnusluvun korottamisen yläraja poistuu.

Kun kunnan tai kuntayhtymän syrjäisyysluku on nolla ja sen kansalliskieliin kuuluva opetuskieli on enemmistökieli siinä kunnassa, jossa opetusta pääosin järjestetään, ja opiskelijoiden määrä on alle 200 opiskelijaa ja vähintään 60 opiskelijaa, niin tunnuslukua korotetaan opiskelijaa kohti luvulla, joka saadaan kaavasta $0,2 \times (200 - \text{lukiossa opiskelevien määrä})$. Jos opiskelijoiden määrä on alle 60 opiskelijaa, tunnuslukua korotetaan lisäksi luvulla, joka saadaan kaavasta $1,05 \times (60 - \text{lukioissa opiskelevien määrä})$. Tunnuslukua korotetaan kuitenkin enintään luvulla 53.

PARAS-hankkeessa vuosien 2008–2012 aikana yhdistyneiden koulutuksen järjestäjien nykyisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta ja tunnusluku lasketaan samalla tavalla kuin muidenkin koulutuksen järjestäjien. Yksikköhintalaskennassa käytetään koulutuksen järjestäjän kaikkien lukio-oppilaitosten yhteenlaskettua opiskelijamäärää.

4.2.3 Yksikköhinnan laskenta

Lukion yksikköhinta lasketaan kertomalla koulutuksen järjestäjän tunnusluku lukion keskimääräisellä yksikkö hinnalla ja jakamalla luvulla 100. Näin saatu yksikköhinta kerrotaan valtakunnallisella tasauskertoimella, jolla tasataan tunnusluvusta aiheutuvien korotusten vaikutus lukion keskimääräiseen yksikköhintaan, koska korotuksilla ei lisätä valtion ja kuntien rahoitusosuutta keskimääräisestä yksikkö hinnasta. Vuonna 2026 tasauskerroin on 0,9490457.

Laskentakaava koulutuksen järjestäjän yksikköhinnan laskentaan on seuraava: tasauskerroin (0,9490457) x keskimääräinen yksikköhinta (8 953,47) x tunnusluku : 100.

Mikäli lukiokoulutuksen järjestäjän tehtäväksi on määrätty järjestää lukiokoulutusta sisäoppilaitoksessa, yksikköhintaa korotetaan sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien opiskelijoiden osalta euromäärällä, joka on 40 prosenttia lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikkö hinnasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi korottaa yksikköhintaa erityisestä muusta syystä kuin lukiolle myönnetyn erityisten koulutustehtävän perusteella (yksikköhinnan harkinnanvarainen korotus). Mahdollinen korotus lisätään tunnusluvun mukaiseen tasattuun yksikköhintaan.

4.2.4 Aikuisten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien yksikköhinta

Aikuisten oppimäärän mukaan lukion koko oppimäärää suorittavien yksikköhinta on 61,5 prosenttia koulutuksen järjestäjälle lukion opiskelijaa kohden määrätystä yksikkö hinnasta. Sisäoppilaitosmuotoisessa koulutuksessa aikuisten oppimäärän mukaan lukiokoulutusta suorittavien opiskelijoiden yksikkö hintana käytetään kuitenkin koulutuksen järjestäjän alentamatonta nuorten yksikkö hintaa.

[Esimerkki järjestäjäkohtaisen yksikköhinnan laskennasta](#)

4.3 Lukiokoulutuksen rahoituksen määräytyminen

Lukiokoulutuksen ennakollinen rahoitus määräytyy edellä mainitulla tavalla opiskelijaa kohden määrätyn yksikköhinnan ja varainhoitovuotta edeltävän vuoden lukiokoulutuksen opiskelijamäärän tulosta. Rahoitus lasketaan erikseen nuorten oppimäärän mukaan lukiota suorittaville opiskelijoille, aikuisten oppimäärän mukaan lukiota suorittaville opiskelijoille ja sisäoppilaitosmuotoisessa lukio koulutuksessa lukiota suorittaville opiskelijoille.

Lukiokoulutuksen rahoituksen piiriin sisältyy myös yksittäistä oppiainetta tai yksittäisiä oppiaineita suorittavien opiskelijoiden opinnot ja kurssit. Aineopintojen rahoitus koskee vain aikuisille tarkoitetun oppimäärän mukaan aineopiskelijoiden suorittamia lukion pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja sekä vanhan opetussuunnitelman mukaan aikuisten oppimäärän mukaan aineopiskelijoiden suorittamia lukion pakollisia kursseja ja syventävinä opintoina tarjottuja valtakunnallisia kursseja. Aineopinnot eivät kuulu kuitenkaan rahoituksen piiriin, mikäli opiskelija on aineopintojen opiskeluoikeuden aikaan toisen oppilaitoksen tai koulutusmuodon valtionosuusrahoituksen perusteena oleva oppilas tai opiskelija tai ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosiin luettava suorite (RahL 1705/2009 48§, RahA 1766/2009 23a§).

Rahoituksen laskentaa ja määräytymistä varten aineopiskelijoiden suorittamat opinnot ja kurssit muutetaan laskennalliseksi opiskelijamääräksi. Laskennassa käytetään lähinnä laskenta-aikaa päättyneen lukuvuoden aikana suoritettujen opintojen opintopisteiden ja kurssien määriä. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa käytetään aineopiskelijoiden laskennallista määrää, joka on laskettu aikavälillä 1.8.2024–31.7.2025 suoritetuista aineopiskelun opintopisteistä ja kursseista. Nykyisen opetussuunnitelman mukaan suoritettujen opintojen määrä opintopisteinä muutetaan opiskelijamääräksi jakamalla lukuvuoden aikana suoritettujen opintopisteiden kokonaismäärä luvulla 30 ja saatuun lukuun lisätään vanhan opetussuunnitelman mukaan suoritettujen kurssien määrä jaettuna luvulla 15.

Aineopiskelun opintopisteiden ja kurssien jakajana käytettävät luvut vastaavat yhtä kolmasosaa aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen koko oppimäärän laajuudesta eli keskimääräistä lukion koko oppimäärän opiskelijan lukuvuoden suoritusta.

Lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitus kattaa myös koulutuksen järjestäjän toimeenpanemat oppivelvollisille järjestetyt erityisen tutkinnon kokeet. Erityisen tutkinnon kokeet järjestetään oppivelvolliselle, jota ei ole otettu lukiokoulutuksen opiskelijaksi, ja joka haluaa suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärän tai osan siitä kokeissa. Erityisen tutkinnon kokeissa opiskelija osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Valtionosuusrahoituksen laskentaa varten erityisen tutkinnon kokeet muunnetaan laskennalliseksi opiskelijamääräksi. Laskennassa käytetään lähinnä laskenta-aikaa päättyneen lukuvuoden aikana suoritettujen opintojen määriä. Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa käytetään opiskelijoiden laskennallista määrää, joka on laskettu aikavälillä 1.8.2024–31.7.2025 suoritettujen lukion oppimäärään kuuluvien lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen määrä opintopisteinä jaettuna luvulla 60.

Rahoituksen määräytymistä varten aineopiskelun ja erityisen tutkinnon laskennallinen opiskelijamäärä lasketaan yhteen lukion koko oppimäärää aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän mukaan opiskelevien opiskelijoiden määrän kanssa ja saatu opiskelijamäärä kerrotaan yksikköhinalla, joka vuonna 2026 on 61,5 prosenttia koulutuksen järjestäjälle lukion opiskelijaa kohden määrätystä yksikkö hinnasta.

4.4 Lukiokoulutuksen valtionosuusrahoituksen päätökset ja aikataulu

Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee vuosittain valtionosuusrahoituksen päätöksen varainhoitovuodelle edellisen kalenterivuoden lopulla. Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisluvan yhteydessä järjestetyn tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen valtionosuusrahoituksen päätös on ennakkollinen, jolloin yksikköhinnan kertojana käytetty opiskelijamäärä on laskettu varainhoitovuotta edeltävän vuoden tilastointipäivien opiskelijamäärästä. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen vuodelle 2026 mukaiset rahoitusraportit julkaistaan Opetushallituksen valtionosuusraporttivuodella (vos.oph.fi/rap/) varainhoitovuoden 2026 tammikuussa. Valtionosuusrahoitusmaksut toimeenpannaan kuukausierissä.

Lukiokoulutuksen rahoitus tarkistetaan varainhoitovuoden (tilastointipäivien 20.1.2026 ja 20.9.2026) opiskelijamäärän mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä. Kertojaopiskelijamäärät painotetaan samalla tavalla kuin ennakkolliseen valtionosuuspäätökseen; tilastointipäivän 20.1. opiskelijamäärä painotetaan luvulla 7/12 ja tilastointipäivän 20.9. opiskelijamäärä luvulla 5/12.

Myös aineopiskelun ja erityisen tutkinnon laskennallinen opiskelijamäärä tarkistetaan varainhoitovuoden 2026 loppuun mennessä. Laskenta perustuu aikavälillä 1.8.2025–31.7.2026 suoritettujen opintojen ja kurssien määrään. Laskennallinen opiskelijamäärä saadaan kun, vuonna 2021 voimaan tulleen lukion opetussuunnitelman mukaan aineopiskelijoiden suorittamien opintojen määrä opintopisteinä jaetaan luvulla 30 ja aineopiskelijoiden lukion vanhan opetussuunnitelman mukaan suorittamien kurssien määrä jaetaan luvulla 15 sekä erityisen tutkinnon opintojen määrä opintopisteinä jaetaan luvulla 60.

Myös tarkistuspäätöksen mukaiset valtionosuusraportit julkaistaan Opetushallituksen valtionosuusraporttisivustolla (vos.oph.fi/rap/) varainhoitovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Lukiokoulutuksen vuoden 2025 valtionosuusrahoituksen tarkistuspäätös tehdään vuoden 2025 lopulla ja päätöksen mukaiset raportit julkaistaan raporttisivustolla tammikuussa 2026. Tarkistuspäätöksen mukainen maksu tai perintä tapahtuu koulutuksen järjestäjän helmikuun 2026 valtionosuusmaksuerän yhteydessä. Huomioitavaa on, että tarkistuspäätöksessä alle 2 000 euron suuruista suoritusta ei kuitenkaan makseta eikä peritä takaisin (1705/2009 56 §).

4.5 Erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoitus

Lukiokoulutuksen järjestäjille, joille on järjestämisluvan mukaan myönnetty erityinen koulutustehtävä tai valtakunnallinen kehittämistehtävä, myönnetään lisärahoitusta. Lisärahoitukseen on käytävissä 1,47 prosenttia lukiokoulutuksen valtakunnallisista kokonaiskustannuksista. Lisärahoitusta ei kuitenkaan myönnetä sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, joka perii opiskelijoilta lukiolain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettuja maksuja.

Oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuen lukiokoulutuksen kokonaiskustannukset nousevat asteittain vuodesta 2021 alkaen. Oppivelvollisuuden laajentumisesta johtuva valtionosuusrahoituksen lisäys ohjataan lukiokoulutuksen nuorten yksikköhintaperusteiseen valtionosuusrahoitukseen, mistä syystä erityisten koulutustehtävien lisärahoituksen osuus valtakunnallisista kokonaiskustannuksista pienenee siirtymäajan puitteissa vuosina 2024–2027. Siirtymäsäännöksen mukaan vuodesta 2027 alkaen erityisten koulutustehtävien lisärahoituksen osuus on 1,44 prosenttia.

Koulutuksen järjestäjän erityisen koulutustehtävän rahoitus määräytyy sillä perusteella, mikä on koulutuksen järjestäjän erityisen tehtävän opiskelijamäärän suhteellinen osuus kaikkien koulutuksen järjestäjien erityisten koulutustehtävien opiskelijamääristä. Lisäksi erityisille koulutustehtäville on määrätty laskennassa käytettävä painokerroin.

Erityisen koulutustehtävän opiskelijamäärää painotetaan seuraavilla kertoimilla:

1) koulutus, joka tähtää International Baccalaureate -tutkinnon suorittamiseen	0,22
2) liikunta- tai urheilupainotteinen koulutus, kuvataidepainotteinen koulutus, musiikkipainotteinen koulutus, tanssipainotteinen koulutus	0,15
3) muu koulutus	0,05

Rahoituksen laskennassa käytetään varainhoitovuotta edeltävän tilastointipäivän 20.9 opiskelijamääriä. Mikäli tilastointipäivän opiskelijamäärä ylittää lukiokoulutuksen järjestämislupa- ja kirjatuksen erityisen koulutustehtävän rahoituksen perusteena olevan opiskelijamäärän enimmäismäärän, niin silloin rahoitus määräytyy järjestämisluvan enimmäismäärän mukaan.

Vuoden 2026 rahoitus lasketaan seuraavasti. Erityisten tehtävien lukioden erityisten koulutus-tehtävien 20.9.2025 opiskelijamäärät tai järjestämisluvan enimmäismäärät kerrotaan alakohtaisilla painokertoimilla. Erityisiin koulutustehtäviin käytettävissä oleva rahamäärä jaetaan erityisten koulu-tustehtävien painotettujen opiskelijamäärien suhteellisinä osuuksina painotettujen opiskelijamäärien yhteenlasketusta summasta.

Valtakunnallisen kehittämistehtävän rahoitus jaetaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti.

Erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien rahoituksesta ei tehdä päätöstä rahoituksen tarkistamisesta varainhoitovuoden lopussa, vaikka lukiokoulutuksen muu valtionosuusrahoitus edelleen tarkistetaan varainhoitovuoden (tilastointipäivien 20.1.2026 ja 20.9.2026) opiskelijamäärien mukaiseksi varainhoitovuoden loppuun mennessä.

4.6 Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus määräytyy koulutuksen järjestäjän valmentavaa koulutusta saavien opiskelijoiden määrän ja opiskelijaa kohti määrätyn yksikköhinnan tulosta. Valmentavan koulutuksen yksikköhinta perustuu lukiokoulutuksen keskimääräiseen yksikköhintaan. Vuoden 2026 valmentavan koulutuksen yksikköhinta saadaan kertomalla lukiokoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta luvulla 1,17. Valmentavan koulutuksen vuoden 2026 yksikköhinta on 10 475,56 euroa /opiskelija.

Sisäoppilaitoksessa koulutusta saavien yksikköhintaa korotetaan sisäoppilaitokseen kuuluvan majoituksen ja ruokailun saavien valmentavan koulutuksen opiskelijoiden osalta euromäärällä, joka on 40 prosenttia lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikkö hinnasta.

Kun tutkintokoulutukseen valmentava koulutus järjestetään perusopetuksen tai ammatillisen koulutuksen yhteydessä ja opiskelijan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opintoihin kuuluu myös lukio-opintoja, jotka arvioidaan lukiokoulutuksen lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, niin tällöin opiskelijalle tehdään lukiossa lukion oppiaineen oppimäärän opiskeluoikeus. Tällöin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen lukio-opinnot eivät ole lukio-koulutuksen järjestäjän valtionosuuden perusteena, vaan valtionosuusrahoitus myönnetään sille perusopetuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestäjälle, jonka järjestämään tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen oppija on otettu opiskelijaksi.

Lisätietoja antaa tarvittaessa Sirpa Kesti 029 533 1094.

5 AMMATILLINEN KOULUTUS

5.1 Rahoitettava toiminta ja rahoituksen yleiset perusteet

Ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupaa. Järjestämislupa voidaan myöntää hakemuksesta kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Ammatillisia tutkintoja ja koulutusta voidaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä järjestää myös valtion oppilaitoksissa tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella.

Järjestämisluvassa määrätään mm.

- tutkinnot, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää ja joihin se voi järjestää tutkinto-koulutusta
- oikeudesta järjestää valmentavaa koulutusta.
- oikeudesta järjestää ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta
- oikeudesta järjestää tutkintoja ja koulutusta työvoimakoulutuksena. Järjestämislupa voidaan myös rajata koskemaan vain työvoimakoulutusta.
- toiminta-alueesta, jonka osaamistarpeisiin koulutuksen järjestäjän toiminta ensisijaisesti vastaa. Toiminta-alueen lisäksi tutkintoja ja koulutusta voi järjestää myös muualla Suomessa, ei kuitenkaan Ahvenanmaan maakunnassa.
- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia muutettiin 1.1.2026 lukien siten, että varainhoitovuoden 2026 rahoituksesta päätettäessä muiden kuin oppivelvollisuuslain mukaisesti maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen opiskelijoiden rahoituksen perusteeksi hyväksyttävien opiskelijavuosien määrälle asetetaan järjestämisluvassa enimmäismäärä. Näistä opiskelijavuosia nimitetään ei-maksuttomien opiskelijavuosiksi.
- koulutuksen järjestäjän oikeudesta järjestää sisäoppilaitosmuotoista koulutusta ja vankilaope-tusta
- tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) järjestämisestä ammatillisen koulu-tuksen yhteydessä päätetään tutkintokoulutuksen järjestämisluvassa ja rahoitus määräytyy tällöin ammatillisen koulutuksen rahoituksesta annettujen määräysten mukaisesti koulutuk-senjärjestäjän ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan sisältyvien ehtojen mukaisesti.

Luvassa voidaan määrätä

- oikeudesta järjestää oppisopimuskoulutuksena kaikkia tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkin-toja.
- velvollisuudesta järjestää kohdassa tutkintoja ja valmentavaa koulutusta vaativaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille ja velvollisuudesta huolehtia erityisen tuen kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä yhteistyöstä niiden koulutuksenjärjestäjien kanssa, joiden tehtävänä on vaativan erityisen tuen järjestäminen.
- oikeudesta toimia liikenteen palveluista annetun lain tarkoitettuna perustason ammattipäte-vyyskoulutusta tai jatkokoulutusta antavana koulutuskeskuksena
- myös muista velvoitteista, jos koulutuksen saatavuuden turvaaminen tai muut tutkintojen ja koulutuksen järjestämiseen liittyvät syyt sitä edellyttävät.
- järjestämisluvassa voidaan päättää koulutuksen järjestäjän tehtävästä järjestää urheilijoiden ammatillista koulutusta.

5.2 Rahoituksen säädösperusta

- Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 ja lait ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta 547/2018, 569/2019, 885/2019, 1374/2019, 517/2020, 1048/2020, 1218/2020, 667/2021, 1118/2021, 1237/2021, 54/2022, 164/2022, 718/2022, 737/2022, 398/2023, 233/2024, 708/2024, 1078/2024, 606/2025
- Oppivelvollisuuslaki 1214/2020 ja lait oppivelvollisuuslain muuttamisesta 56/2022, 715/2022, 686/2023, 804/2024, 1091/2024, 622/2025, 623/2025
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009 ja lait opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 532/2017, 548/2018, 1094/2018, 1317/2019, 1371/2019, 320/2020, 1050/2020, 684/2021, 1114/2021, 489/2022, 884/2022, 710/2024, 803/2024, 1079/2024, 1092/2024, 610/2025
- Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 1215/2021 ja lait sen muuttamisesta 117/2021, 57/2022, 166/2022, 719/2022, 1097/2024, 613/2025
- Laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä 884/2017 ja lait lainvaltakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta 1221/2020, 1051/2020, 631/2020, 1184/2019, 568/2019, 478/2021, 1234/2021, 721/2022, 944/2022, 1213/2023, 1080/2024
- Asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1766/2009 ja asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun asetuksen muuttamisesta 487/2017, 735/2017, , 812/2018, 127/2021, 1228/2021, 158/2025
- Asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017 ja asetukset ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta 138/2018, 744/2018, 1014/2019, 543/2020, 1227/2021, 1150/2021, 584/2021, 583/2021, 551/2021, 125/2021, 1062/2022, 1013/2025
- OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta 680/2017 ja asetuksen sen tai sen liitteen muuttamisesta 590/2018, 1086/2018, 542/2020, 596/2021, 1031/2023, 885/2024,
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista 918/2025
- OKM:n asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista 1244/2020 ja sen muuttamisesta 905/2021, 1260/2021, 926/2022, 301/2025, kumottu 3.10.2025 asetuksella 918/2025
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukset eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista annetun opetusministeriön asetuksen muuttamisesta 681/2017, 819/2018
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalisista etuuksista 679/2017

5.3 Ammatillisen koulutuksen rahoituksen määrärahat ja varsinainen suoritepäättös varainhoitovuonna 2026

Ammatillisen koulutuksen määräraha jakautuu vuonna 2026 laskennalliseen perusrahoitukseen, harkinnanvaraiseen rahoitukseen ja yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonlisäverokorvaukseen.

Rahoituslaki muuttui vuoden alusta ja sen mukaiset laskennallisen perusrahoituksen osuudet laskennallisesta rahoituksesta ovat:

- opiskelijavuosen perusteella 50 prosenttia, josta 4/5 kustannusten painokertoimien ja 1/5 opiskelijoiden lähtötason painokertoimien avulla,
- osaamispisteiden ja tutkintojen perusteella 30 prosenttia

- jatko-opiskelun ja työllistymisen perusteella 18 prosenttia,
- opiskelijapalautteiden perusteella 1 % ja
- työelämäpalautteiden perusteella 1 %.

Rahoitusosuudet lasketaan euromäärästä, jossa **määräraha** on vähennetty harkinnanvaraisena rahoituksena myönnettävä euromäärä.

Kussakin laskennallisen rahoitusosiossa koulutuksenjärjestäjän euromäärä saadaan laskemalla koulutuksenjärjestäjän saaman suoritteiden pistemäärän osuus koko valtakunnan pistemäärästä. Näin saatu pistemäärän suhteellinen osuus kerrotaan osiolla kohdistetulla euromäärällä, jolloin saadaan koulutuksen järjestäjän laskennallisen rahoituksen euromäärä kussakin osiossa.

Koulutuksenjärjestäjän kokonaisrahoitus saadaan laskemalla kunkin osion euromäärät yhteen.

Rahoituslaissa on vuosille 2026–2028 määritelty muutosrajoitteet sille kuinka paljon koulutuksen järjestäjän laskennallisen perusrahoituksen suhteellinen osuus määräraha voi muuttua edellisen varainhoitovuoden suhteelliseen osuuteen nähden. Vuoden 2026 laskennallinen perusrahoitusosuus määräraha voi **vähentyä** enintään 5 prosenttia vuoden 2025 laskennallisesta rahoituksesta ilman harkinnanvaraista rahoitusta. Vastaavasti vuoden 2026 laskennallinen **perusrahoitusosuus** määräraha voi **lisääntyä** enintään 10 prosenttia vuoden 2025 laskennallisen rahoituksen osuudesta määräraha ilman harkinnanvaraista rahoitusta.

Tämän muutosrajoitteen huomioimisen takia kaikkien koulutuksenjärjestäjien laskennallisen perusrahoituksen yhteissumma eroaa rahoitusosioiden laskennallisen perusrahoituksen yhteisummasta. Muutosrajoitteen kattama rahoituksen lisäys myönnetystä laskennallisesta perusrahoituksesta on noin 17,1 miljoonaa euroa jakaantuneena yhteensä 38 koulutuksenjärjestäjälle. Vastaava summa on vähennetty muiden koulutuksenjärjestäjien laskennallisen perusrahoituksen yhteisummasta, jotta määräraha ei ylitä. Vähennyksestä noin 3,4 miljoonaa euroa on muutosrajoitteen +10 % ylittävien 12 koulutuksenjärjestäjien rahoituksen vähennystä.

Kunkin koulutuksenjärjestäjän laskennallisen rahoituksen osuus on siis vähintään 95 % vuoden 2025 suoritteisiin perustuvan rahoituksen osuudesta ja vastaavasti enintään 110 % vuoden 2025 rahoituksen osuudesta.

Nämä laskennallisen perusrahoituksen osiot on esitetty yksityiskohtaisesti Vipunen.fi tilastopalvelun koontiraportilla

https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=%7B1B0C-C3E1-4221-4C9F-9B92-4FA6D0591140%7D&file=Ammatillinen%20koulutus%20-%20rahoitusperusteet%20ja%20kustannukset%20-%20koontiraportti.xlsm&action=default

[Ammatillinen koulutus - rahoitusperusteet ja kustannukset - koontiraportti.xlsm](#)

Opetushallituksen yksikköhintaraportille [v92sp6os26.pdf](https://vos.oph.fi/rap/vos/v26/v92sp6os26.pdf) on laskettu edellä kuvatun mukaisesti kunkin rahoitusosion euromäärä, muutosrajoitteen tuottama euromäärä, myönnetty harkinnanvarainen rahoitus ja yksityisen koulutuksenjärjestäjän arvonlisäverokorvaus. Raportti löytyy osoitteesta <https://vos.oph.fi/rap/vos/v26/v92sp6os26.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 3.10.2025 antanut asetuksen ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista (918/2025). Asetus tulee voimaan 1.1.2026 ja vuoden 2026 laskennallinen perusrahoitus määräytyy tämän asetuksen mukaisesti.

<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2025/918>

Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut uutta rahoitusmallia kuvaavan kaavion, johon on tiivistetty asetuksen sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sisältö.

<https://okm.fi/documents/1410845/4045717/Rahoitusmallikaavio%20-%20rahoitus%201.1.2026%20alkaen.xlsx/670d7d4d-63dd-fc9a-6dd5-3a050b70b2e0?t=1761552488102>

Rahoituksen laskennassa käytettävät laskentaperusteet määriteltiin uudessa OKM:n laskentaperusteasetuksessa kaikille laskennallisen perusrahoituksen osioille. Kustannusten mukaiset painoker-toimet ja koulutusten sijoittuminen kustannusryhmiin määriteltiin vuoden 2023 kustannustietojen perusteella. Opiskelijoiden lähtötason perusteella myönnettävän opiskelijavuosirahoituksen kertoi-met otettiin käyttöön kokonaan uutena rahoituksen laskennan perusteena.

Suoritusten perusteella myönnettävän laskennallisen perusrahoituksen perusteena ovat tutkinnon osien osaamispisteet ja suoritettut tutkinnot. Tutkinnon osien osaamispisteissä otetaan huomioon kaikkien suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteet kuitenkin niin, että järjestäjäkohtainen maksimimäärä on 120 osaamispistettä rahoituksen perusteeksi hyväksyttyä opiskelijavuotta kohden. Lisäksi opiskelijan suorittamasta tutkinnosta kertyy 72 pistettä, mikäli opiskelijalla ei ole ollut jo aiemmin suoritettua ammatillista koulutusta pohjakoulutuksena ennen opintojen aloittamista.

Vaikuttavuuden perusteella myönnettävästä laskennallisesta perusrahoituksesta tutkinnon ja tutkinnonosia suorittaneiden työllistymisen ja jatko-opiskelun osuus on 18 prosenttia sekä tutkintokoulutuksen aloittaneiden ja koulutuksen päättäneiden antaman opiskelijapalautteen osuus 1,0 prosenttia laskennallisesta rahoituksesta ja työpaikkaohjaakyselyn ja työpaikkakyselyn työelämäpalautteen osuus 1,0 prosenttia laskennallisesta perusrahoituksesta.

Opiskelijapalautteessa aloittaneiden antaman palautteen painoarvo on yksi neljäsosaa ja koulutuksen päättäneiden antaman palautteen painoarvo kolme neljäsosaa. Työelämäpalautteessa työpaikkakyselyn antaman palautteen painoarvo on yksi neljäsosaa ja työpaikkaohjaajakyselyn antaman palautteen painoarvo kolme neljäsosaa.

Vuoden 2026 talousarvion mukainen ammatillisen koulutuksen määräraha on 2 109,64 milj euroa ja arvonlisäverokorvauksiin varattu euromäärä 49,5 milj euroa. Laskennallisen perusrahoituksen osuus on 2075,05 milj euroa

Vuoden 2026 talousarvion määräraha ilman arvonlisäverokorvauksia kasvoi n. 42,9 milj euroa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.

Ammatillisen koulutuksen vuoden 2026 määräraha ei ole täysin vertailukelpoinen vuoden 2025 talousarvioon verrattaessa, koska harkinnanvaraiseen rahoitukseen sisältyy toiminnanohjauksen kokeiluun osoitettu 20 milj euroa.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuuden/rahoituksen saajia varsinaisessa suoritepäätöksessä vuonna 2026 on yhteensä 132. Rahoituksen saajien määrä on vähentynyt yhdellä edellisvuodesta. Rahoituksen saajista kuntia on kahdeksan, kuntayhtymiä 33, yhdistyksiä 31, säätiöitä 24, osakeyhtiöitä 35 ja avoimia yhtiöitä yksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tehnyt varainhoitovuoden 2026 varsinaisen suorituspäätöksen 22.12.2025.

Päätös liitteineen on löydettävissä OKM:n [www-sivuilla](https://okm.fi/sivuilla) osoitteessa:

[Suoritepäätökset - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](https://okm.fi/suoritepaatokset)
(<https://okm.fi/suoritepaatokset>)

Suoritepäätökset löytyvät myös Vipunen -tilastopalvelusta

<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx>

Koulutuksenjärjestäjän saaman valtionosuuden tai rahoituksen tiedot kaikilta koulutussektoreilta löytyvät Opetushallituksen sivustolta:

<https://www.oph.fi/fi/palvelut/rahoituspaatokset-2026>

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa rahoituslain 49 §:n 2 momentin nojalla koulutuksen järjestäjälle

perusrahoituksen perusteena käytettävät:

- lähtötason painokertoimien perusteella painotetut toteutuneet opiskelijavuodet siten kuin päätöksen
- kustannusryhmien painokertoimien, muiden painokertoimien sekä korotuskertoimien perusteella

painotetut toteutuneet opiskelijavuodet

- suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden ja tutkintojen painotetut lukumäärät
- tutkinnon ja tutkinnon osia suorittaneiden jatko-opintoihin siirtyneiden ja työllistyneiden painotetun lukumäärät
- opiskelijapalautteen aloituskyselyn painotetut pistemäärät
- opiskelijapalautteen päättökyselyn painotetut pistemäärät
- työelämäpalautteen työpaikkakyselyn pistemäärät
- työelämäpalautteen työpaikkaohjaajakyselyn painotetut pistemäärät

Vahvistetut määrät ovat kahden vuoden mittaisen ajanjakson (1.7.–30.6.)

suoritteiden määrien keskiarvoja lukuunottamatta palautteiden suoritteiden määriä jotka ovat yhden vuoden mittaiselta ajanjaksolta (1.7. -30.6.)

Rahoituslain 32 k §:n mukaan vuodesta 2025 vuoteen 2026 koulutuksen järjestäjän suoritteisiin perustuva laskennallinen rahoitus voi laskea enintään viisi prosenttia suhteutettuna kaikkien koulutuksen järjestäjien rahoituksen muutokseen ja nousta enintään kymmenen prosenttia suhteutettuna kaikkien koulutuksen järjestäjien rahoituksen muutokseen. Muutosrajoitteet vaikuttavat kaikkien koulutuksen järjestäjien rahoitukseen, koska laskennallinen perusrahoitus määräytyy kunkin koulutuksen järjestäjän suhteellisena osuutena määrärahasta.

Yksityiskohtaisemmat tiedot laskennallisen perusrahoituksen määräytymisperusteista on julkaistu tilastopalvelu Vipusessa osoitteessa <https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx> kohdassa jäädytetyt tiedot.

Sivustolla on tallennettuna varsinaiset suoritepäätökset varainhoitovuodesta 2018 lukien.

Varainhoitovuosien aikana tehdyt lisäsuoritepäätökset löytyvät sivustolta [Lisäsuoritepäätökset - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](https://okm.fi/lisasuoritepaatokset) (<https://okm.fi/lisasuoritepaatokset>)

TAULUKKO 1. AMMATILLISEN KOULUTUKSEN MÄÄRÄRAHA JA VARSINAINEN SUORITEPÄÄTÖS VARAINHOITOVUODELLE 2026

Ammatillisen koulutuksen määrärahan jakautuminen vuonna 2026	Määräraha yhteensä milj €	Varsinainen suoritepäätös 22.12.2025 milj €	Jaetaan varainhoitovuoden aikana milj €
Ammatillisen koulutuksen rahoitus pl. Alv	2 109 640 000		
Alv-korvaukset		49,548609	
Ammatillisen koulutuksen laskennallinen perusrahoitus yht. pl. alv	2 075, 048 040	2 075, 048 040	
Harkinnanvarainen rahoitus varsinaisella suoritepäätöksellä	14, 601960	14,601960	
Toiminnanohjauksen kokeilulle varattu harkinnanvarainen rahoitus yht.	19, 990		19,990
Laskennallinen rahoitus + alv (sisältää harkinnanvaraisen rahoituksen)	2 110,735	2 139,198 609	19,990

Laskennallisena perusrahoituksena jaetaan koulutuksen järjestäjille 98,4 % ammatillisen koulutuksen määrärahasta ja harkinnanvaraisena rahoituksena 1,6 %.

Laskennallisesta perusrahoituksesta jaetaan 100 % varsinaisella suoritepäätöksellä. Harkinnanvaraisena rahoituksena jaetaan 14,602 miljoonaa euroa. Jakovaraksi varainhoitovuodelle jaettavaksi harkinnanvaraisena rahoituksena kohdistettavaksi toiminnanohjauksen kokeiluun jätetään 19,99 miljoonaa euroa.

Yksityisten koulutuksenjärjestäjien vuoden 2024 toteutuneiden arvonlisäverokulujen perusteella jaetaan arvonlisäverokorvauksena n. 49,5 milj. euroa.

Yksityiskohtaisemmin ammatillisen koulutuksen rahoituksen kohdentamisen lähtökohtia kuvataan OKM:n kirjeessä 17.11.2025 koulutuksen järjestäjille.

[Suoritepäätösten valmistelu - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

TAULUKKO 2. SUORITEPÄÄTÖKSEN LASKENNAN SUORITE- JA EUROMÄÄRÄT V. 2026

RAHOITUKSEN LASKENTA varsinainen suoritepäätös 22.12.2025		
Toteutuneet opiskelijavuodet 1.7.23-30.6.25 vuosikeskiarvo		179 876,97
Rahoituksen perusteeksi vahvistetut enimmäismäärän mukaiset opiskelijavuodet vuosikeskiarvo ajalla 1.7.2023-30.6.2025		161 961,84
Lähtötason perusteella painotetut opiskelijavuodet ka.		163 008,54
Lähtötason perusteella myönnettävä euromäärä (10 %)		207 504 804
Lähtötason perusteella laskennallinen rahoitus painotettua opiskelijavuotta kohden		1272,9689
Kustannusten perusteella painotetut opiskelijavuodet ka.		203 835,95
Kustannusten perusteella myönnettävä euromäärä (40 %)		830 019 216
Kustannusten perusteella laskennallinen rahoitus painotettua opiskelijavuotta kohden		4071,996254
Suoritusten perusteella myönnettävän rahoituksen laskenta 2026 (myönnetty rahoitus)		
Suoritusten osuus laskennallisesta rahoituksesta 30 % . €		622 514 412
Toteutuneet suoritukset tutkinnot yhteensä 1.7.2023-30.6.2025 vuosikeskiarvo, määrä		71 535
Pohjakouluttamattomien tutkintoja yhteensä 1.7.2023-30.6.2025 vuosikeskiarvo, määrä		39 412
Toteutuneet painotetut tutkintojen pisteet 1.7.2023-30.6.2025 vuosikeskiarvo, pistettä		2 837 664
Toteutuneet osaamispisteet ajalla 1.7.2023-30.6.2025 vuosikeskiarvo, pistettä		13 677 826,3
Rahoituksen perusteena käytettävät painotetut osaamispisteet		13 371 066,3
Painotetut pisteet yhteensä		16 208 730,26
Suoritusten perusteella myönnettävän rahoituksen painotetun pisteen hinta 2026 (€/piste)		38,40611831
Työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen perusteella jaettava euromäärä 18 % laskennallisen rahoituksen määrästä		
Tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneet yhteensä ajalla 1.7.2022-30.6.2024 vuosikeskiarvo (alla olevat tästä joukosta)	90	17
- Tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneista työllisiä koulutuksen aloittamisvuotta edeltävän vuoden lopussa (vuosikeskiarvo)		41562
- Tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneista ei-työllisiä koulutuksen aloittamisvuotta edeltävän vuoden lopussa (vuosika.)		49 155
Tutkinnon suorittaneista ennen koulutusta ei-työllisistä työllisiä koulutuksen jälkeen (vuosikeskiarvo)		29 628
Tutkinnon suorittaneista ennen koulutusta ei-työllisistä jatko-opiskelijoita koulutuksen jälkeen (vuosikeskiarvo)		716
Tutkinnon osia suorittaneista ennen koulutusta ei-työllisistä työllisiä koulutuksen jälkeen (vuosikeskiarvo)		5 939
Tutkinnon osia suorittaneista ennen koulutusta ei-työllisistä jatko-opiskelijoita koulutuksen jälkeen (vuosikeskiarvo)		50
Yhteensä tutkinnon tai tutkinnon osia suorittaneista ennen koulutusta ei-työllisistä koulutuksen jälkeen työllisiä tai jatko-opiskelijoita, vuosikeskiarvo, määrä henkilöitä		36 333
Työllistyneiden ja jatko-opiskelijoiden rahoitusosuus, €/hlö		10280, 14882

Aloittaneiden opiskelijapalautteen perusteella jaetaan, €	5 187 620
Aloittaneiden antaman palautteen painotetut pisteet yhteensä	1 619 240
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2026 (€/piste)	3,20373699

Päättäneiden opiskelijapalautteen perusteella jaetaan	15 562 860
Päättäneiden antaman palautteen painotetut pisteet yhteensä	10 876 932
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2026 (€/piste)	1,430813367

Työpaikkakyselyn palautteen perusteella jaetaan	5 187 620
Työpaikkakyselyn työpaikkajaksojen kalenteripäivät yhteensä	19 675 009
Työpaikkojen antaman palautteen pisteet yhteensä	251 873 079
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2026 (€/piste)	0,020596167
Vertailutietona toteutunnutta työpaikkajakson kalenteripäivää kohti €/pv	0,26

Työpaikkaohjaajakyselyn palautteen perusteella jaetaan	15 562 860
Työpaikkaohjaakyselyn työpaikkajaksojen kalenteripäivät yhteensä	20 836 091
Työpaikkaohjaajien antaman palautteen painotetut pisteet yhteensä	409 878 035
Rahoitusosion painotetun pisteen hinta 2026 (€/piste)	0,037969491
Vertailutietona tot.työpaikkajakson kalenteripäivää kohti €/pv	0,75

Arvonlisäverokorvausten määrä vuodelle 2026	
Yksityisten koulutuksen järjestäjien ilmoittamat arvonlisäverokompensaatioon oikeuttavat arvonlisäverokulut vuonna 2024, €	49 548 609
Arvonlisäverokorvausten jakoperuste on ns. euro-eurosta eli kunkin järjestäjän arvonlisäverokorvaus v.2026 vastaa kunkin järjestäjän vahvistamia toteutuneita kuluja vahvistetussa tilinpäätöksessä (v. 2024)	49 548 609
Keskimääräinen arvonlisäverokorvaus myönnetystä yksityisten koulutuksen järjestäjien saamasta rahoituksesta ilman alv:a %	7,18 %

5.4 Huomioita koulutuksen järjestäjän rahoituksen laskennasta vuodelle 2026

Ammatillisen koulutuksen määräraha jaetaan koulutuksen järjestäjille OKM:n suoritepäätösten mukaisesti.

Varsinainen suoritepäätös on päivätty tehdyksi 22.12.2025 ja siinä on jaettu ammatillisen koulutuksen järjestäjille laskennallinen perusrahoitus, harkinnanvarainen rahoitus ja arvonlisäverokorvaus. Varainhoitovuoden aikana OKM tulee tekemään päätökset varainhoitovuodelle jaettavaksi jätetyn toiminnanohjauskokeiluun varatun harkinnanvaraisen rahoituksen kohdentamisesta.

Opiskelijavuosien perusteella jaettavan rahoitusosion rahoituksen perusteeksi hyväksytyt opiskelijavuodet

Oppivelvollisuuslain mukaisesti maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen opiskelijoiden kaikki rahoituslain ja laskentaperusteasetuksen mukaiset opiskelijavuodet hyväksytään rahoituksen perusteeksi ja lähtötason tai kustannuskertoimien perusteella painotettuihin opiskelijavuosiin.

Muiden opiskelijavuosien osalta kullakin ammatillisen koulutuksenjärjestäjällä on järjestämisluvassa opiskelijavuosien enimmäismäärä, joka hyväksytään rahoituksen perusteeksi. Enimmäismäärä huomioidaan kummankin 1.7.–30.6. välisen suorituskauden enimmäismääränä. Jos toteutuneiden opiskelijavuosien määrä ylittää enimmäismäärän, näiden opiskelijavuosien osalta painotettuja opiskelijavuosia kerrotaan enimmäismäärän ja toteutuneiden opiskelijavuosien määrän suhteella.

Vuoden 2026 rahoituksen laskennassa raportin muodostamisessa on huomioitu järjestämislupien määräykset siten että ilman lupaa järjestetyt koulutukset eivät sisälly raportin opiskelijavuosiin tai opiskelijavuosien painotuksiin.

Koko tutkinnon suorittamiseen tähtäävän tutkintokoulutuksen ja valmentavan koulutuksen osalta opiskelijavuosiin ei lasketa opiskelujaksoihin sisältyviä heinäkuun kalenteripäiviä.

Suoritusten perusteella jaettavan rahoitusosion rahoituksen perusteeksi hyväksytyt osaamispisteet

Tutkinnon osien osaamispisteissä otetaan huomioon kaikkien suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteet kuitenkin niin, että järjestäjäkohtainen maksimimäärä on 120 osaamispistettä rahoituksen perusteeksi hyväksyttyä opiskelijavuosien keskiarvoa kohden.

Lisäksi opiskelijan suorittamasta tutkinnosta kertyy 72 pistettä, mikäli opiskelijalla ei ole ollut jo aiemmin suoritettua ammatillis-ta koulutusta pohjakoulutuksena ennen opintojen aloittamista.

Koski-tietojen järjestämisluvanmukaisuuden tarkistaminen rahoitusperusteraporteilla

Raporteilla verrataan Koski-tietojen opiskelijavuosia ja suoritteita (tutkintoja ja tutkinnon osia) koulutuksen järjestäjän järjestämislupaan. Luvattomaksi koulutukseksi, korotustekijäksi tai suoritteeksi luokittelu perustuu vain ja ainoastaan Koski-tietojen ja järjestämisluvan vertailuun. Luvattomiksi luokitellut opiskelijavuodet ja suoritteet voidaan piilottaa tai saada näkyville tarvittaessa käyttämällä raporttien suodattimia

- Luvaton koulutus
- Luvaton korotustekijä
- Luvaton majoitus

Näiden suodattimien alle on luokiteltu erilaisia kategorioita selventämään luvattomuuden perustetta edesauttamaan mahdollisten virhetilanteiden selvittämistä ja läpinäkyvyyden parantamista.

Luvattomissa koulutuksissa otetaan kantaa siihen, että onko järjestäjällä lupa sen tutkinnon järjestämiseen, jota Koski-tietojen mukaan on järjestetty. Tutkinnon osia tarkasteltaessa katsotaan sellaisten lupatietojen mukaan tutkintoon, johon tutkinnon osa kuuluu.

Tarkastelussa katsotaan, onko järjestäjällä lupa järjestää kyseistä tutkintoa, täydentävää ja syventävää ammatillista, ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta, tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta tai TELMA-koulutusta.

Mikäli koulutuksen järjestäjällä on Koski-tietojen perusteella opiskelijavuosia luvattomassa koulutuksessa, opiskelijavuosia ei lasketa mukaan järjestäjän rahoituksen perusteena oleviin opiskelijavuosiin.

Luvaton korotustekijä

Mahdolliset kategoriat luvattomiksi korotustekijöiksi (muuttuja/suodatin = Luvaton korotustekijä) ovat:

- Ei luvaton, hyväksytty
- Työvoimakoulutus
- Vaativa erityinen tuki

Tarkastelussa katsotaan, että onko järjestäjällä lupaa järjestää sellaista koulutusta, jota korotustekijän muodostuminen edellyttää eli työvoimakoulutusta tai vaativaa erityistä tukea.

Mikäli järjestäjällä ei lainkaan lupaa kyseiseen korotustekijään oikeuttavaan koulutukseen, kertyneistä painotetuista opiskelijavuosista poistetaan ko. korotustekijän vaikutukset. Esimerkiksi työvoimakoulutuksessa poistetaan työvoimakoulutuksen korotustekijä ja painotetut opiskelijavuodet lasketaan muuten samalla tavalla, mutta koulutusta ei huomioida työvoimakoulutuksena.

Mikäli vaativan erityisen tuen opiskelijavuodet ylittävät luvan osoittaman määrän, poistetaan vaativan erityisen tuen korotustekijä ylimenevien opiskelijavuosien osalta.

Suoritettujen tutkintojen ja tutkinnon osien vertaaminen järjestämislupaan

Tarkastelussa katsotaan, että onko järjestäjällä lupaa kyseisen tutkinnon järjestämiseen tai lupa sellaisen tutkinnon järjestämiseen, mihin suoritettu tutkinnon osa kuuluu. Katteoria määräytyy myös sen perusteella, että onko suoritettu vain tutkintoja, vain tutkinnon osia vai sekä että.

Mikäli koulutuksen järjestäjällä on Koski-tietojen perusteella tutkintoja tai tutkinnon osia luvattomassa koulutuksessa, niiden osalta osaamispisteitä ei lasketa mukaan järjestäjän rahoituksen perusteena oleviin osaamispisteisiin.

Erityisiä huomioita

Muutokset järjestämisluvassa

Mikäli järjestämislupa muuttuu niin uuden järjestämisluvan velvoitteet ja luvat katsotaan olevan voimassa siitä päivämäärästä alkaen kuin uusi järjestämislupa on astunut voimaan. Samalla vanhan järjestämisluvan velvollisuudet ja luvat eivät enää koske kyseistä päivämäärää tai sen jälkeistä aikaa.

Fuusiot

Fuusioituneilla koulutuksen järjestäjillä, mikäli Koskesta

- a) löytyy tieto opiskeluoikeuden alkuperäisestä järjestäjästä, tarkistetaan, onko alkuperäisellä järjestäjällä ollut oikeus ko. tutkinnon järjestämiseen
- b) ei löydy tietoa opiskeluoikeuden alkuperäisestä järjestäjästä, tarkistetaan, onko vähintään yhdellä fuusiota edeltävällä järjestäjällä ollut oikeus ko. tutkinnon järjestämiseen

Hankintakoulutus ja laajennetut oppisopimuskoulutukset

Hankintakoulutuksissa eli sellaisissa opiskeluoikeuksissa, jotka sisältyvät toiseen koulutukseen katsotaan koulutusta käytännössä järjestävän järjestäjän järjestämislupaa. Mikäli koulutusta on hankittu sellaiselta järjestäjältä, jolla ei ole lupaa kyseisen koulutuksen järjestämiseen luokitellaan kyseisestä opiskeluoikeudesta kertyvät opiskelijavuodet ja suoritteet hankkivan järjestäjän luvattomiksi koulutuksiksi tai suoritteiksi.

Yhteisten tutkinnon osien (YTO) hankintakoulutus lukioista katsotaan luvalliseksi. Samoin ammatillisen koulutuksen järjestäjän lukio-opiskeluoikeuteen sisältyvät opiskeluoikeudet.

5.5.1 Lähtötason perusteella määritettävä opiskelijavuosien painokertoimien määrittäminen

Laskennallista rahoitusta opiskelijavuosien perusteella myönnettävässä rahoitusosiossa opiskelijoiden lähtötason perusteella myönnettävän rahoituksen laskennassa käytettävät painokertoimet ovat seuraavat.

Jos opiskelija on oppivelvollisuuslain nojalla oikeutettu maksuttomaan koulutukseen, lähtötason painokerroin perustuu perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden arvosanojen keskiarvoon.

Jos opiskelija ei ole oikeutettu maksuttomaan koulutukseen, lähtötason painokerroin perustuu opiskelijan perusasteen jälkeiseen koulutukseen ennen ammatillisen koulutuksen aloittamista sekä siihen opiskeleeko hän tutkintokoulutuksessa, tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa.

Lähtötason arvosanojen keskiarvoon perustuvat painokertoimet ovat:

- 1) 0,52 arvosanojen keskiarvolla 9–10;
- 2) 0,56 arvosanojen keskiarvolla 8–8,99;
- 3) 0,71 arvosanojen keskiarvolla 7–7,99;
- 4) 1,26 arvosanojen keskiarvolla 6–6,99;
- 5) 3,03 arvosanojen keskiarvolla 5–5,99;
- 6) 2,0 arvosanatietojen puuttuessa.

Lähtötason perusasteen jälkeiseen koulutukseen perustuvat painokertoimet ovat:

- 1) 0,25 korkeakoulututkinto;
- 2) 0,5 muu kuin korkeakoulututkinto;
- 3) 1,5 ei pohjakoulutusta, opiskelija opiskelee tutkintokoulutuksessa tai muussa koulutuksessa kuin 4 ja 5 kohdissa tarkoitetuissa koulutuksissa taikka sellaisessa lailla 1078/2024 muutetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitetussa ammatillisesta osasta syventävässä tai täydentävässä koulutuksessa, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen;
- 4) 2,0 ei pohjakoulutusta, opiskelija opiskelee tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa;
- 5) 3,0 ei pohjakoulutusta, opiskelija opiskelee työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa.

5.5.2 Kustannusryhmien kertoimien ja muiden painokertoimien määrittäminen

Laskennallista rahoitusta opiskelijavuosien perusteella myönnettävässä rahoitusosiossa koulutuksen kustannusten perusteella myönnettävän rahoituksen laskennassa käytettävät painokertoimet ovat seuraavat.

Tutkintojen ja muun koulutuksen painokertoimet ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (918/2025). Kerrointen tarkastelu on tehty vuoden 2023 toteutuneilla kustannustiedoilla.

Asetuksen kustannusryhmien painokertoimet ovat:

- 1) 0,19 kustannusryhmä 1;
- 2) 0,55 kustannusryhmä 2;
- 3) 0,89 kustannusryhmä 3;
- 4) 1,16 kustannusryhmä 4;
- 5) 1,64 kustannusryhmä 5;
- 6) 2,45 kustannusryhmä 6;
- 7) 4,19 kustannusryhmä 7;

Tutkintojen sijoittuminen kustannusryhmiin ilmenee laskentaperusteasetuksen liitteestä.

Kustannusryhmien kertoimet on määritelty seurantaryhmittäisistä kustannuksista. Seurantaryhmän kustannukset perustuvat seurantaryhmittäin kerättyihin kustannuksiin ja järjestäjäkohtaisesti kerättyihin seurantaryhmiin jyvitettyihin yhteisiin kustannuksiin, joita ovat esimerkiksi kiinteistö- ja muut yhteiset kustannukset. Kullekin seurantaryhmälle laskettiin keskimääräinen yksikkökustannus ("keskihinta") kokonaiskustannusten ja toteutuneiden opiskeluvuosien perusteella. Kunkin seurantaryhmän toteutuneista keskimääräisistä kustannuksista vähennettiin kunkin seurantaryhmän erityisen tuen opiskelijavuosien tuoman lisärahoituksen suhteellinen osuus. Tämän jälkeen seurantaryhmät ryhmiteltiin keskihinnan mukaiseen järjestykseen ja ryhmiteltiin viiteen tutkintokoulutuksen kustannusryhmään sekä valmentavan koulutuksen kustannusryhmään (valmentava koulutus ja opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot). Kustannusryhmien kertoimet muodostettiin ryhmään sijoitetun seurantaryhmien keskimääräisistä kustannuksista suhteessa kaikkien koulutusten yksikkökustannukseen.

Asetuksessa säädetään valmentavien koulutusten, tutkintoon johtamattoman muun ammatillisen koulutuksen

Myös nämä painokertoimet ovat muuttuneet vastaavasti vuoden 2023 kustannusten perusteella. Näiden koulutusten painokertoimissa otetaan kustannuserojen lisäksi edelleen huomioon myös se, että niitä rahoitetaan vain opiskelijavuosiin perustuvalla rahoituksella.

- Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen (TELMA) painokerroin on 3,02.
- Muuna ammatillisena koulutuksena voidaan järjestää ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta siirtymäkauden 2026-2028 ajan
- Muuna ammatillisena koulutuksena voidaan järjestää ammatilliseen tehtävään valmistavaa koulutusta, joka valmistaa ansio- ja liikennelen täjän tai lennonjohtajan tehtäviin.
- Muun ammatillisen koulutuksen painokerroin on 0,55.

Muuna ammatillisena koulutuksena järjestettävän koulutuksen kerroin vastaa kustannusryhmän 2 painokerrointa ja kertoimen määrittelyssä on otettu huomioon mahdollisuus periä opiskelijamaksuja.

Tutkintotyyppien ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän koulutuksen painokerroin

Opiskelijavuosien kustannuksiin perustuvassa rahoitusosiossa käytettävä tutkintotyyppien painokerroin ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa on 0,5.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkintotyyppikertoimia muutettaessa kerroin asetettiin niin, että sen rahoitusta leikkaava vaikutus on sama kuin aiemmassa laskentaperusteasetuksessa eli noin kuusi prosenttia.

Vaativan erityisen tuen koulutuksen järjestämisen korotuskertoimet

Vaativaan erityiseen tukeen oikeutettujen opiskelijoiden koulutuksen järjestämisen korotuskertoimet vastaavat vuoden 2023 kustannustietoja. Kertoimet ovat:

- *tutkintokoulutuksessa 5,61*
- *tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa 5,13*
- *työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa 8,21.*

Majoituksen järjestämisen korotuskertoimet

Majoituksen järjestämisen korotuskertoimet vastaavat vuoden 2023 kustannustietoja seuraavasti.

- ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 103 §:ssä tarkoitetun majoituksen järjestämisen korotuskerroin on 0,95
- sisäoppilaitosmuotoisessa koulutuksessa korotuskerroin on 1,12
- vaativan erityisen tuen yhteydessä järjestettävän majoituksen korotuskerroin 3,27

Työvoimakoulutuksen järjestämisen kertoimet

Säännöksen mukaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun työvoimakoulutuksen tutkintotyyppin kerroin on 1 myös ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksessa.

Ammatillisen koulutuksen lain 8 §:ssä tarkoitetussa muussa ammatillisessa koulutuksessa työvoimakoulutuksen kerroin 1,10.

Työvoimakoulutuksen kertoimien käyttö perustuu siihen, että työvoimakoulutuksessa ei voida periä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuja opiskelijamaksuja, mikä kompensoidaan kertoimella.

Oppisopimuskoulutuksella ei ole omaa kerrointa, vaan sitä rahoitetaan samalla painolla kuin muulla tavoinkin järjestettyä koulutusta.

5.5.3 Tutkintojen ja tutkinnonosien perusteella myönnettävän rahoituksen kertoimien määrittäminen

Suoritettuja tutkintoja pohjakoulutuksen perusteella painottavat kertoimet on asetettu siten, että ilman ammatillista pohjakoulutusta (ilman korkeakoulu, ammatillinen yms. tutkintoa) olevien tutkinnot ovat 72 pisteen arvoisia ja ennestään perusasteen jälkeisen tutkinnon (pl. ylioppilastutkinto) omaavien tutkinnot eivät saa pisteitä lainkaan. Pohjakoulutuksen mukainen painotus 72 on asetettu siten, että sitä käytetään siinä vaiheessa, kun rahoitusta kohdennetaan suoritettujen tutkintojen ja suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteiden määrän perusteella.

Suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteet määräytyvät ao. tutkinnon ePerusteissa määriteltujen laajuuksien mukaan. Tutkinnon osien osaamispisteistä, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) nojalla määrättyjen ammatillisten perustutkintojen perusteiden mukaisen tutkinnon osien osaamispisteet määräytyvät ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) nojalla määrättyjen ammatillisen perustutkinnon perusteiden vastaavien tutkinnon osien osaamispisteiden perusteella.

5.5.4 Työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen ja palautteiden perusteella myönnettävän rahoituksen kertoimien määrittäminen

Työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen painokertoimet on laskentaperusteasetuksessa määritetty seuraavasti:

- Jos tutkinnon suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt ei ole tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen, painokerroin on 1.
- Jos tutkinnon osan suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt ei ole ennen tutkinnon suorittamisen aloittamista ollut työllinen, painokerroin on 1.

Jos tutkinnon tai tutkinnon osan suorittanut työllistynyt tai jatko-opintoihin siirtynyt on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän vuoden lopussa **ollut työllinen**, tämän rahoitusosion perusteella ei kerry rahoitusta.

Opiskelijapalautteen painokertoimet on laskentaperusteasetuksessa määritetty seuraavasti:

- Koulutuksen järjestäjälle laskettava tutkintokoulutuksen aloittaneiden opiskelijapalautekyselyn painotettu pistemäärä on annettujen vastausten pisteiden yhteismäärä kerrottuna kyseisen opiskelijapalautekyselyn katokorjauskertoimella.
- Koulutuksen järjestäjälle laskettava tutkinnon suorittaneiden opiskelijapalautekyselyn painotettu pistemäärä on annettujen vastausten pisteiden yhteismäärä kerrottuna kyseisen opiskelijapalautekyselyn katokorjauskertoimella kerrottuna luvulla 3.
- Koulutuksen järjestäjälle laskettava tutkinnon osia suorittaneiden opiskelijapalautekyselyn painotettu pistemäärä on annettujen vastausten pisteiden yhteismäärä kerrottuna kyseisen opiskelijapalautekyselyn katokorjauskertoimella.

Työelämäpalautteen painotus ja sen perusteella myönnettävän perusrahoituksen laskenta

Työelämäpalautteen perusteella jaettavasta perusrahoituksesta yksi neljäsosaa myönnetään työpaikkakyselyn perusteella ja kolme neljäsosaa työpaikkaohjaajakyselyn perusteella.

Kunkin vastauksen pistemäärä kerrotaan kyseisen vastauksen kohdejoukkona olevien työpaikkajaksojen kestolla päivinä. Jos kyseessä on yrittäjälle omassa yrityksessään järjestettävä oppisopimuskoulutus, työpaikkakyselyn pistemäärässä otetaan lisäksi huomioon työpaikkaohjaajakyselyn vastauksen pistemäärä kerrottuna luvulla 9/8.

Työpaikkaohjaajakyselylle lasketaan kyselyn kohdejoukkona olleiden työpaikkajaksojen päivien yhteismäärän ja saatujen vastausten kattamien työpaikkajaksojen päivien yhteismäärän perusteella järjestäjäkohtainen vastausosuus, joka on saatujen vastausten kattamien työpaikkajaksojen päivien yhteismäärä jaettuna kyselyn kohdejoukkona olleiden työpaikkajaksojen päivien yhteismäärällä.

Vastausosuuden perusteella lasketaan järjestäjäkohtainen katokorjauskerroin. Kun vastausosuus on 60 prosenttia tai sitä suurempi, katokorjauskerroin on yksi jaettuna vastausosuudella. Kun vastausosuus on pienempi kuin 60 prosenttia, katokorjauskerroin on $1/0,6 + 2 \times (0,6 - \text{vastausosuus})$. Koulutuksen järjestäjän työpaikkaohjaajakyselyn vastausten pisteiden yhteismäärä kerrotaan järjestäjäkohtaisella katokorjauskertoimella.

Työpaikkakyselyn ja työpaikkaohjaajakyselyn perusteella myönnettävän perusrahoituksen perusteena on kyseisen kyselyn vastausten painotettujen pisteiden yhteenlaskettu määrä.

5.6 Arvonlisäverokorvaus

Yksityisen koulutuksen järjestäjän saama arvonlisäverokorvaus määräytyy kunkin yksityisen järjestäjän Opetushallitukselle vahvistaman viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaiseen toteutuneen arvonlisäverokuluun vuoden 2018 alusta lukien. Korvattava arvonlisäveron perustuvat arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus koulutuksen järjestäjälle aiheutuneista kustannuksista.

Yksityiselle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle voidaan lisäksi hakemuksesta myöntää kunnan tai kuntayhtymän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen toimintaan yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta korvaus, joka vastaa enintään edellä mainittuun tarkoitukseen tapahtuvien luovutusten johdosta suoritettavien arvonlisäverojen määrää.

5.7 Ammatillisen koulutuksen rahoituspäätös

Koulutuksen järjestäjäkohtainen ammatillisen koulutuksen rahoituspäätös vuodelle 2026 sisältää yhteenvedon käyttökustannuksiin myönnetystä valtionosuudesta eriteltyä laskennalliseen perusrahoitukseen ja harkinnanvaraiseen rahoitukseen sekä arvonlisäverokorvaukseen. Ammatillisen koulutuksen rahoitus on laskennallista eikä rahoitusta tarkisteta jälkikäteen toteutuman mukaiseksi.

Varainhoitovuoden aikana tehtävät lisäsuoritepäätökset ja mahdolliset päätösten oikaisut päivittyvät rahoitusraportille varainhoitovuoden aikana päätösten maksuaikataulun mukaisesti.

Järjestäjäkohtaisen kokonaisrahoituksen määräytyminen on tarkistettavissa koulutusmuodoittain OPH:n Valtionosuudet-yksikön www-sivujen raporteilta YKSITYISKOHTAINEN LASKELMA KÄYTÖKUSTANNUKSIIN MYÖNNETYSTÄ VALTIONOSUUDESTA/RAHOITUKSESTA (EUROA) VUODELLE 2026:

[Yksityiskohtainen raportti myönnetystä VOS-rahoituksesta vuodelle 2026](#)

Opetushallinnon tilastopalvelu Vipuseen on lisätty suoritepäätösten rahoitusperustetiedot järjestäjittäin ammatillisen koulutuksen rahoitusperusteet ja kustannukset osioon. [Rahoitusperusteet ja kustannukset](#) (<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx>)

Suoritepäätösraportti:

[Excel Web Access - /fi-fi/Raportit/Ammattillinen koulutus - rahoitusperusteet ja kustannukset - rahoitusperusteet ja myönnetty rahoitus.xlsx](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Seppo Hänninen 029 533 1598.

LIITE: ESIMERKKI RAHOITUKSEN LASKENNAN TIEDOISTA KOLMEN ERI JÄRJESTÄJÄN KOHDALLA

	Jakson 1.7.2023–30.6.2024 suoritemäärän ja jakson 1.7.2024–30.6.2025 suoritemäärän keskiarvo			
Suorite	Koulutuksen-järjestäjä A	Koulutuksen-järjestäjä B	Koulutuksen-järjestäjä C	Kaikki yhteensä
Painottamattomat opiskelijavuodet, maksuton, ka	3 179	2 619	1 633	72 154
Painottamattomat opiskelijavuodet ilman enimmäismäärärajausta, ei maksuton, ka	6 592	4 716	2 582	107 723
Painottamattomat enimmäismäärän mukaiset opiskelijavuodet, ei maksuton, ka	5 614	3 868	1 870	89 808
Painottamattomat enimmäismäärän mukaiset opiskelijavuodet, ka	8 793	6 487	3 503	161 962
Painotetut rahoituksen perusteena olevat opiskelijavuodet (lähtötaso), ka	10 048	7 004	3 984	163 009
Painotetut rahoituksen perusteena olevat opiskelijavuodet (lähtötaso) % s	6,16%	4,30%	2,44%	100,00%
Painotetut rahoituksen perusteena olevat opiskelijavuodet (kust.ryhmä, tutk.tyyppi, korotukset), ka	9 373	5 827	3 718	203 836
Painotetut rahoituksen perusteena olevat opiskelijavuodet (kust.ryhmä, tutk.tyyppi, korotukset) % s	4,60%	2,86%	1,82%	100,00%
Tutkintojen määrä, ka	2 792	2 796	1 548	71 535
Tutkinnon osien osaamispisteet, ka	570 342	530 554	313 518	13 677 826
Aiempaa ammatillista pohjakoulutusta vailla olevien tutkintojen määrä, ka	1 905	1 800	969	39 412
Tutkintojen painotetut pisteet, ka	137 160	129 636	69 804	2 837 664
Tutkinnon osien laskentaan hyväksytyt osaamispisteet, ka	570 342	530 554	313 518	13 371 066
Tutkintojen painotetut pisteet ja laskentaan hyväksytyt osaamispisteet yhteensä, ka	707 502	660 189	383 321	16 208 730
Tutkintojen painotetut pisteet ja laskentaan hyväksytyt osaamispisteet yhteensä % s	4,36%	4,07%	2,36%	100,00%
Tutkinnon suorittaneet (ei työll. ennen koul.) työllistyneet, ka	1 183	1 183	600	29 628
Tutkinnon suorittaneet (ei työll. ennen koul.) jatko-opiskelijat, ka	27	46	14	716
Tutkinnon osia suorittaneet (ei työll. ennen koul.) työllistyneet, ka	238	176	260	5 939
Tutkinnon osia suorittaneet (ei työll. ennen koul.) jatko-opiskelijat, ka	1	3		50
Tutk. ja osia suor. (ei työll. ennen koul.) työllistyneet ja jatko-opiskelijat, ka	1 448	1 407	873	36 333
Tutk. ja osia suor. (ei työll. ennen koul.) työllistyneet ja jatko-opiskelijat % s	3,99%	3,87%	2,40%	100,00%
Opiskelunsa aloittaneiden palautteen pisteet, lkm	34 691	45 944	16 727	830 100
Opiskelunsa aloittaneiden palautteen painotetut pisteet, lkm	78 810	78 445	35 103	1 619 240
Opiskelunsa aloittaneiden palautteen painotetut pisteet % s	4,87%	4,84%	2,17%	100,00%
Opiskelunsa päättäneiden palautteen pisteet, lkm	64 047	147 699	38 275	2 491 781
Opiskelunsa päättäneiden palautteen painotetut pisteet, lkm	371 689	465 180	212 352	10 876 932
Opiskelunsa päättäneiden palautteen painotetut pisteet % s	3,42%	4,28%	1,95%	100,00%
Työpaikkaohjaajakyselyn pisteet, lkm	6 384 071	6 172 816	2 660 497	174 883 755
Työpaikkaohjaajakyselyn painotetut pisteet, lkm	15 539 359	14 721 774	6 653 367	409 878 035
Työpaikkaohjaajakyselyn painotetut pisteet % s	3,79%	3,59%	1,62%	100,00%
Työpaikkakyselyn pisteet, lkm	5 602 129	4 354 433	3 805 565	251 873 079
Työpaikkakyselyn pisteet % s	2,22%	1,73%	1,51%	100,00%
Rahoitusosuiden osuuksilla painotetut osuudet yhteensä %	4,554 %	3,567 %	2,152 %	100,00%
Vuoden 2025 laskennallisen rahoituksen rahoitusosuus	5,047 %	3,352 %	1,904 %	
Rahoitusosuiden osuuksilla painotettu järj. %-osuus, muutos ed. v. rahoitusosuuteen (kiinteä)	-9,767 %	6,429 %	13,030 %	
Rahoitusosuuden muutosrajoitteet huomioiva järj. %-osuus, muutos ed. v. rahoitusosuuteen (kiinteä)	-5,000 %	5,547 %	10,000 %	
Rahoitusosuuden muutosrajoitteet huomioiva järjestäjien %-osuus (kiinteä)	4,795 %	3,538 %	2,094 %	
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta lähtötaso	1 340	1 262	1 239	1 272,969
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta kustannusryhmät	4 287	4 038	3 963	4 071,996
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta suorituspisteet	40	38	37	38,406
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta työllistyneet ja jatko-opiskelijat	10 823	10 195	10 005	10 280,149
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta opiskelijoiden aloituspalaute	3,373	3	3,118	3,204
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta opiskelijoiden päättöpalaute	1,506	1,419	1,392	1,431
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta työpaikkaohjaajakysely	0,040	0,038	0,037	0,038
Järjestäjäkohtainen pisteen hinta työpaikkakysely	0,022	0,020	0,020	0,021
Laskennallinen rahoitus vuosi 2026	99 498 904	73 410 401	43 456 886	2 075 048 040
Koulutuksen järjestäjän rahoitus rahoituksen perusteena olevaa opiskelijavuotta kohden	11 316	11 317	12 406	12 812
Muutosrajoitteen rahoitusvaikutus (= muutosrajoitteella huomioitu myönnettävä rahoitus / ilman muutosrajoitetta laskettu rahoitus), %	105,28%	99,17%	97,32%	
Ennen muutosrajoitetta rahoitus olisi ollut	94 505 773	74 023 469	44 654 092	
Muutosrajoitteen vaikutus rahoitukseen, euroa	4 993 131	-613 068	-1 197 205	
Rahoitus toteutunutta opiskelijavuotta kohden	10 184	10 009	10 309	
Järjestäjäkohtainen lähtötasorahoitus % kokonaisrahoituksesta	14%	12%	11%	
Järjestäjäkohtainen lähtötasorahoitus €/rahoituksen perusteena oleva opiskelijavuosi	1 532	1 363	1 409	
Järjestäjäkohtainen kustannusryhmärahoitus % kokonaisrahoituksesta	40%	32%	34%	
Järjestäjäkohtainen kustannusryhmärahoitus / rahoituksen perusteena olevan opiskelijavuosi	4 570	3 628	4 206	
Järjestäjäkohtainen suorituspisterahoitus & kokonaisrahoituksesta	29%	34%	33%	
Järjestäjäkohtainen suorituspisterahoitus / rahoituksen perusteena oleva opiskelijavuosi	3 254	3 877	4 090	
Järjestäjäkohtainen työllistymisrahoitus % kokonaisrahoituksesta	16%	20%	20%	
Järjestäjäkohtainen työllistymisrahoitus / rahoituksen perusteen oleva opiskelijavuosi	1 782	2 211	2 493	
Järjestäjäkohtainen palautteiden tuottama rahoitus % kokonaisrahoituksesta	2%	2%	2%	
Järjestäjäkohtainen palautteiden tuottama rahoitus /rahoituksen perusteena oleva opiskelijavuosi	178	239	208	

6 VAPAA SIVISTYSTYÖ

6.1 Rahoitettava toiminta

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat kansalaisopistot, kansanopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset ja kesäyliopistot.

Vapaan sivistystyön rahoitus määräytyy vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) ja asetuksen (805/1998) mukaan. Rahoituksen saamisen ehtona on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ylläpitämislupa, jossa määritellään oppilaitoksen koulutustehtävä ja muut koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot. Vapaan sivistystyön lain mukainen ylläpitämislupa voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle.

Vuonna 2026 vapaan sivistystyön rahoituksen piirissä olevia oppilaitoksia on yhteensä 288, joista 73 kansanopistoa + Snellman-korkeakoulu, 9 valtakunnallista ja 2 alueellista liikunnan koulutuskeskusta, 172 kansalaisopistoa, 19 kesäyliopistoa ja 11 opintokeskusta.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten järjestämän perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitus määräytyy kyseessä olevan koulutusmuodon rahoitusperusteiden mukaisesti.

6.2 Vapaan sivistystyön rahoituksen perusteet

Vapaan sivistystyön rahoitus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiin suoritteiden määrin ja suoritteita vastaaviin yksikköhintoihin. Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa ja yksikköhintapäätökset oppilaitosmuotokohtaisen keskimääräisen yksikköhinnan perusteella.

Vuoden 2026 keskimääräinen yksikköhinta perustuu vuoden 2023 toteutuneisiin kustannuksiin jaettuna suoritteisiin. Lisäksi vapaan sivistystyön oppilaitosmuotokohtaisiin keskimääräisiin yksikköhintoihin vaikuttavat indeksitarkistukset ja valtiontalouden säästötoimet. Säästötoimien vuoksi yksikköhintoihin ei ole tehty joka vuosi kustannustason muutoksesta aiheutuvaa indeksitarkistusta.

Vuonna 2018 voimaan tulleen vapaasta sivistystyöstä annetun lain muutoksen mukaan kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston tai kesäyliopiston ylläpitäjälle myönnetään 100 prosentin valtionosuus sellaiseen oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämään koulutukseen, joka on hyväksytty opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotettiin oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Täten kotoutumissuunnitelmaan hyväksytty luku- ja kirjoitustaidon sekä muun kotoutumista edistävän suomen/ruotsin kielen koulutus ei vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

6.3 Kansanopistot

Kansanopistot ovat kokopäiväistä opetusta antavia sisäoppilaitoksia, jotka järjestävät nuorille ja aikuisille omaehtoisia opintoja, edistävät opiskelijoiden opiskeluvalmiuksia sekä kasvattavat heitä yksilöinä ja yhteiskunnan jäseninä.

Kansanopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijaviikkojen määrän ja opiskelijaviikkoa kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.3.1 Yksikköhinnan laskenta

Kansanopistojen vapaan sivistystyön korottomattoman yksikköhinnan pohja-arvo vuonna 2026 on 277,84 euroa /opiskelijaviikko.

Oppilaitoskohtaista yksikköhintaa korotetaan yksikköhinnan pohja-arvon mahdollisten korotusten pohjalta (Valtioneuvoston asetus 805/1998, 3§):

- opistossa majoitettujen opiskelijoiden opiskelijaviikkojen osalta 30 %
- vaikeasti vammaisten opiskelijaviikkojen osalta 97 % kansanopistoille, joiden pääasiallisen koulutustehtävän muodostaa vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus (ns. erityiskansanopistot), ja 32 % kansanopistoille, joiden koulutustehtävään kuuluu osana vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus
- niistä opiskelijaviikoista, jotka osana kansanopiston ylläpitämisluvan mukaista koulutustehtävää ovat työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettua koulutusta tai erityisestä syystä määrättävää muuta erityistä koulutustehtävää, yksikköhintaa korotetaan 26 %

Yksikköhinta lasketaan seuraavasti:

$$(\text{pohja-arvo} \times \text{opiskelijaviikot} + \text{korotus-\%} \times \text{pohja-arvo} \times \text{korotettavat opiskelijaviikot})$$

opiskelijaviikot

Opiskelijaviikot otetaan huomioon vuosien 2022, 2023 ja 2024 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvona. Yksityisen kansanopiston ylläpitäjän yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 6,23 %:lla (L 632/1998, 13 a §)

6.3.2 Rahoituksen määräytyminen

Kansanopistojen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla sille vahvistettu opiskelijaviikkojen määrä opiskelijaviikkoa kohden määrättyllä oppilaitoskohtaisella yksikköhinnalla. Kansanopistoille myönnettävän valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta (opiskelijaviikot x oppilaitoskohtainen yksikköhinta x 57 %).

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi hakemuksesta myöntää kansanopiston ylläpitäjälle valtionosuutta enemmän kuin 57 %, jos oppilaitoksen luvan mukainen pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Valtionosuuden määrä voi tässä tapauksessa olla enintään 80 %.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen sekä kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen valtionosuusprosentti on 100 % (opiskelijaviikot x oppilaitoskohtainen yksikköhinta x 100 %). Näistä tarkemmin myöhemmässä kappaleessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama opiskelijaviikkojen määrä perustuu kyseisen kansanopiston aiempina vuosina toteutuneiden opiskelijaviikkojen määriin sekä valtion talousarviossa jaettavissa olevaan opiskelijaviikkojen kokonaismäärään. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen perusteeksi vahvistamat opiskelijaviikkomäärät määräytyvät 90 prosenttisesti opistokohtaisten kiintiöiden mukaan, jolloin kunkin opiston vuosien 2009–2013 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvo

suhteutettiin kaikkien opistojen suoritteiden keskiarvoista yhteenlaskettuun määrään ja rahoitusvuodelle jaettavissa olevien opiskelijaviikkojen tasoon. Opistojen välinen suhteellinen osuus jaettavissa olevista opiskelijaviikoista pysyy vuosittain samana, koska kiintiöiden laskennan perusteena ovat vuodet eivät muutu. Suhteuttaminen tarkoittaa, että lasketaan rahoitusta siten, ettei ylitetä talousarviossa määrättyä suoritemäärä tai rahoitusmäärää.

Rahoituksen perusteeksi vahvistettavien opiskelijaviikkojen määrästä noin 10 % muodostuu ns. liikuvasta osasta. Vuodelle 2026 opiskelijaviikkojen liikkuva osa lasketaan vuosien 2022, 2023 ja 2024 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvon mukaan suhteutettuna kaikkien opistojen keskiarvoista yhteenlaskettuun määrään noina vuosina ja rahoitusvuodelle jaettavissa olevien opiskelijaviikkojen tasoon.

Jos etäopetuksen antaminen ei ole kansanopiston ylläpitämisluvassa mainittu koulutustehtävä, otetaan oppilaitoksen valtionosuuden perusteena käytettäviä opiskelijaviikkoja laskettaessa etäopetuksen ja työssäoppimisen opiskelijaviikkojen yhteismäärästä huomioon enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista. Työssäoppimisen opiskelijaviikoista otetaan kuitenkin aina huomioon enintään 20 prosenttia oppilaitoksen kaikista toteutuneista lähiopetuksen opiskelijaviikoista.

Mikäli opiston kolmen vuoden toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvo jää alle myönnettävissä olevan suoritemäärän, opistolle myönnetään korkeintaan keskiarvon mukainen määrä suoritteita. Myönnetty suoritemäärä voi pudota korkeintaan 10 % edellisen vuoden myönnetystä, rahoitusvuoden tasoon suhteutetusta suoritemäärästä.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotettiin oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytty koulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100 % laskennallisesta perusteesta. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2026 vahvistetun maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen opiskelijaviikkojen määrän valmistelussa perustana on ollut vuoden 2024 toteutuneet opiskelijaviikot. Toteumasta on vähennetty vuonna 2024 Ukrainalisärahoituksella jo rahoitetut suoritteet.

Uuden kotoutumislain tultua voimaan 1.1.2025 vapaan sivistystyön lain 9 §:ää on muutettu siten, että oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta sata prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamalle määrälle sellaista koulutusta, jonka maahanmuuttaja suorittaa aikana, jona hänellä on kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 16 §:ssä tarkoitettu voimassa oleva kotoutumissuunnitelma taikka yhden vuoden aikana viimeisen kotoutumissuunnitelman voimassaolon päättymisen jälkeen. Lisäksi edellytetään, että koulutuksessa noudatetaan aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosittelusta.

Ukrainasta tulleiden kielikoulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus laskennallisesta perusteesta, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle ei jaeta ennakollista rahoitusta vuodelle 2026, sillä maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen

valtionosuusrahoitus sisältää myös Ukrainasta saapuneille kohdennetun lisärahoituksen. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

Vapaassa sivistystyössä ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen tarjontaa vahvistettiin puolella miljoonalla eurolla vuoden 2026 rahoituksessa. Lisärahoitusta jaettiin hakemusten perusteella harkinnanvaraisesti.

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitus (Vapaan sivistystyön laki, 7a luku ja 9§)

Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus siten, että 57 prosentilla tai 80 prosentilla rahoitettujen suoritteiden valtionosuus korotetaan 100 prosenttiin. Tämän koulutuksen järjestämiseen kansanopiston ylläpitäjälle myönnetään yksikköhintaan oppimateriaalilisä, joka on 6,90 euroa/opiskelijaviikko. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Mikäli koulutusvolyyymi on talousarvion määrärahaa suurempi, rahoitettavien opiskelijaviikkojen määrää suhteutetaan tasaisesti kaikkien osalta samansuuruisella kertoimella alaspäin, kunnes kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen budjettimäärärahan taso saavutetaan. Suhteutusta tehtiin vuoden 2026 rahoituksessa. Koko määräraha jaettiin, ja suuren suoritemäärän vuoksi suoritteita jouduttiin suhteuttamaan hieman alaspäin. Suhteuttamisen yhteydessä opistovuosi- ja opiskelijaviikkoja myönnettiin enintään sen verran kuin viime syksyn päätöksessä ennakkollisesti myönnettiin. Suoritteita myönnettiin kuitenkin vähintään vuoden 2024 toteutuneen tason mukaisesti.

Varainhoitovuoden rahoitusta määrättäessä huomioidaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden toteutuneet suoritteet. Vuoden 2026 kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen rahoitus määräytyy vuonna 2024 vapaan sivistystyön lain 7 a luvun mukaisesti järjestetyn koulutuksen toteutuneiden suoritteiden perusteella. Mutta koska on kyseessä uusi kasvussa oleva koulutus, on kuitenkin odotettavissa, että volyymit ja myös järjestäjätahot vaihtelevat lukuvuodesta toiseen. Tästä syystä vuoden 2026 rahoitus on ennakkollisesti määrätty siten että 20.9.2025 ilmoitetusta kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opiskelijasta maksetaan 34 opiskelijaviikon mukainen rahoitus. Syyslukukauden osalta rahoitus tarkistetaan vuoden 2026 syyskuun 20. päivän opiskelijamäärätietojen mukaiseksi, joiden osalta rahoituksen perusteena käytetään 17 opiskelijaviikkoa per opiskelija. Kevään 2026 osalta jää voimaan edellisen syksyn 20.9.2025 opiskelijamäärä x 17 opiskelijaviikkoa.

Ylläpitäjän rahoituksen perusteena on kuitenkin vähintään vuoden 2024 toteutuman mukainen suoritemäärä. Tämä takaa, että rahoitus ei pienene, vaikka opiskelijamäärät väliaikaisesti laskisivat. Syksyllä 2026 rahoitus tarkistetaan jälleen syyslukukauden osalta.

[Raportti kansanopistojen yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

6.4 Kansalaisopistot

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiselle.

Kansalaisopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.4.1 Yksikköhinnan laskenta

Kansalaisopistojen vapaan sivistystyön keskimääräinen yksikköhinta vuonna 2026 on 103,69 euroa/opetustunti. Yksityisen kansalaisopiston ylläpitäjän yksikköhintaa korotetaan arvonnalisäveron osalta 3,68 %:lla. (L 632/1998, 13 a §)

6.4.2 Rahoituksen määräytyminen

Kansalaisopiston valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. opistolle vahvistama opetustuntien määrä opetustunnin yksikköhinnalla. Kansalaisopistoille myönnettävän valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta (opetustuntien määrä x yksikköhinta x 57 %).

Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamasta opetustuntien määrästä 90 % perustuu kiintiöön, jolloin jaettavissa olevien opetustuntien opistokohtaiset määrät pysyvät suhteellisesti samansuorisina vuodesta toiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen perusteeksi vahvistamat opetustunnit määräytyvät 90 prosenttisesti opistokohtaisten kiintiöiden mukaan, jolloin kunkin opiston vuosien 2009–2013 toteutuneiden opiskelijaviikkojen keskiarvo suhteutettiin kaikkien opistojen suoritteiden keskiarvoista yhteenlaskettuun määrään ja rahoitusvuodelle jaettavissa olevien opetustuntien tasoon. Opistojen välinen suhteellinen osuus jaettavissa olevista opetustunneista pysyy vuosittain samana, koska kiintiöiden laskennan perusteena olevat vuodet eivät muutu. Suhteuttaminen tarkoittaa, että lasketaan rahoitusta siten, ettei ylitetä talousarviossa määrättyä suoritemäärää tai rahoitusmäärää.

Liikkuva osan perusteella vahvistetaan 10 % opetustunneista. Liikkuvan osan jakosuhteet lasketaan kansalaisopistojen toiminta-alueilla väestöpohjassa tapahtuneiden muutosten perusteella. Väestöpohjan muutoksissa seurataan toiminta-alueiden väestön kokonaismäärää, työttömien määrää, vieraskielisten määrää ja 63 vuotta täyttäneiden määrää. Liikkuvan osan laskennassa väestön kokonaismäärän muutoksen painoarvo on 70 % ja kaikkien muiden kriteereiden muutosten painoarvo on 10 %. Vuonna 2026 väestömuutosten osuus liikkuvassa osassa perustuu viimeisimpiin käytettävissä oleviin Tilastokeskuksen tietoihin, työttömyystilaston osalta vuosien 2011 ja 2023 väliseen muutokseen ja muiden väestötietojen osalta vuosien 2013 ja 2025 väliseen muutokseen.

Mikäli opiston kolmen vuoden toteutuneiden opetustuntien keskiarvo jää alle myönnettävissä olevan suoritemäärän, opistolle myönnetään korkeintaan keskiarvon mukainen määrä suoritteita. Myönnetty suoritemäärä voi pudota korkeintaan 10 % edellisen vuoden myönnetystä, rahoitusvuoden tasoon suhteutetusta suoritemäärästä. Käytössä on vuosien 2022, 2023 ja 2024 toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty kotoutumiskoulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100 % (opetustuntien määrä x yksikköhinta x 100 %). Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2026 vahvistetun kotoutumiskoulutuksen opetustuntien määrän valmistelussa perustana on ollut vuoden 2024 opetustunnit. Toteumasta on vähennetty vuonna 2024 Ukraina-lisärahoituksella jo rahoitetut suoritteet.

Uuden kotoutumislain tultua voimaan 1.1.2025 vapaan sivistystyön lain 9 §:ää on muutettu siten, että oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta sata prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamalle määrälle sellaista koulutusta, jonka maahanmuuttaja suorittaa aikana, jona hänellä on kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 16 §:ssä tarkoitettu voimassa oleva kotoutumissuunnitelma taikka yhden vuoden aikana viimeisen kotoutumissuunnitelman voimassaolon päättymisen jälkeen. Lisäksi edellytetään, että koulutuksessa noudatetaan aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosittelua.

Ukrainasta tulleiden kielikoulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle ei jaeta ennakollista rahoitusta vuodelle 2026, sillä maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus sisältää myös Ukrainasta saapuneille kohdennetun lisärahoituksen. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

Vapaassa sivistystyössä ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen tarjontaa vahvistettiin puolella miljoonalla eurolla vuoden 2026 rahoituksessa. Lisärahoitusta jaettiin hakemusten perusteella harkinnanvaraisesti.

[Raportti kansalaisopistojen yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

6.5 Kesäyliopistot

Kesäyliopistot ovat alueellisen koulutustarjonnan oppilaitoksia, joiden toiminnassa painottuvat avoin korkeakouluopetus sekä alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaaminen ottaen huomioon myös korkeakoulutettu väestö.

Kesäyliopistojen rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.5.1 Yksikköhinnan laskenta

Kesäyliopistojen vapaan sivistystyön yksikköhinta vuonna 2026 on 156,94 euroa/opetustunti. Yksityisen kesäyliopiston ylläpitäjän yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 8,14 %:lla (L 632/1998, 13 a §).

6.5.2 Rahoituksen määräytyminen

Kesäyliopiston vuotuinen valtionosuuden laskennallinen peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. opistolle vahvistama opetustuntien määrä opetustunnin yksikköhinnalla. Kesäyliopistoille myönnettävän valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta (opetustunnit x oppilaitoskohtainen yksikköhinta x 57 %).

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 10 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain valtion talousarvion rajoissa valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävän opetustuntien määrän. Rahoituksen ennakoitavuuden parantamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö on vuodesta 2025 lukien päättänyt ottaa käyttöön kesäyliopistoille samankaltainen kiintiöön perustuvan suoritteiden jakamismallin, joka on ollut käytössä kansalaisopistoilla, kansanopistoilla ja opintokeskuksilla vuodesta 2016 lähtien.

Vuodesta 2026 lukien suoritteiden jako perustuu täysimääräisesti jokaiselle kesäyliopistolle määrättyyn kiintiöön, jonka perusteella ylläpitäjä saa joka vuosi saman prosenttiosuuden valtion talousarviossa myönnettävissä olevista opetustunneista. Kiintiöinnin perusteena on käytetty kolmen vuoden toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa seuraavasti: vuosi 2023 (100 %), vuosi 2022 (100 %) ja vuosi 2019 (50 %). Vuodet 2020 ja 2021 on jätetty pois pandemian koulutuksen järjestämisen määriin aiheuttamien poikkeavuuksien johdosta. Kiintiöihin on kuitenkin tehty pieni tasaus siten, että minkään ylläpitäjän rahoitettava suoritemäärä ei muutu enempää kuin 10 % suoritejakomallin muutoksen takia.

Myönnettävät suoritteet tarkastellaan vuosittain OKM:n toimesta siten, että ylläpitäjälle myönnettävä suoritemäärä on korkeintaan kolmen vuoden toteutuneiden suoritteiden keskiarvon suuruinen, kuitenkin niin, että myönnetty suoritemäärä voi pudota korkeintaan 10 % edellisen vuoden myönnetystä suoritemäärästä rahoitusvuoden tasoon suhteutetusta suoritemäärästä. Näistä rajoitteista aiheutuvat vapautuvat suoritteet jaetaan muille ylläpitäjille.

Vuoden 2026 rahoituksessa kolmen vuoden keskiarvo rakentuu vuosista 2022, 2023 ja 2024, vastaavalla tavalla kuin muilla oppilaitosmuodoilla.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty kotoutumiskoulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100 %. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2026 vahvistetun kotoutumiskoulutuksen opetustuntien määrän valmistelussa perustana on ollut vuoden 2024 opetustunnit. Toteumasta on vähennetty vuonna 2024 Ukraina-lisärahoituksella jo rahoitetut suoritteet.

Uuden kotoutumislain tultua voimaan 1.1.2025 vapaan sivistystyön lain 9 §:ää on muutettu siten, että oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta sata prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamalle määrälle sellaista koulutusta, jonka maahanmuuttaja suorittaa aikana, jona hänellä on kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 16 §:ssä tarkoitettu voimassa oleva kotoutumissuunnitelma taikka yhden vuoden aikana viimeisen kotoutumissuunnitelman voimassaolon päättymisen jälkeen. Lisäksi edellytetään, että koulutuksessa noudatetaan aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosittelusta.

Ukrainasta tulleiden kielikoulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle ei jaeta ennakollista rahoitusta vuodelle 2026, sillä maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus sisältää myös Ukrainasta saapuneille kohdennetun lisärahoituksen. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

[Raportti kesäyliopistojen yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

6.6 Liikunnan koulutuskeskukset

Liikunnan koulutuskeskukset ovat kokopäiväistä opetusta antavia valtakunnallisia sisäoppilaitoksia tai alueellisia oppilaitoksia, joiden tehtävänä on järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää koulutusta koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta ja valmennustoimintaa.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijavuorokausien määrän ja opiskelijavuorokautta kohden määrätyn yksikköhintan perusteella.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opiskelijapäivien määrän ja opiskelijapäivää kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.6.1 Yksikköhinnan laskenta

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijavuorokauden yksikköhinta lasketaan käyttökustannusten perusteella. Vuonna 2026 arvonlisäveroton yksikköhinta on 123,12 euroa/opiskelijavuorokausi. Yksityisen valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen ylläpitäjän arvonlisäverollinen yksikköhinta on 129,78 euroa/opiskelijavuorokausi, jossa korotusta on 5,41 % arvonlisäverottomaan yksikköhintaan (L 632/1998, 13 a §).

6.6.2 Rahoituksen määräytyminen

Valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen vuotuinen valtionosuuden laskennallinen peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. liikunnan koulutuskeskukselle vahvistama opiskelijavuorokausien määrä opiskelijavuorokauden yksikkö hinnalla.

Liikunnan koulutuskeskuksille myönnettävän valtionosuuden määrä on 65 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

Vuodesta 2026 lukien rahoitettavien suoritteiden jako muutetaan muiden vapaan sivistystyön oppilaitosmuotojen kaltaiseksi kiintiöidäksi järjestelmäksi. Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena käytettävien suoritteiden jako vahvistetaan vuodesta 2026 lähtien vuosien 2018, 2019, 2022, 2023 ja 2024 suoritepäätöksissä hyväksytyjen opiskelijavuorokausien keskiarvon mukaan. Vuoden 2024 suoritepäätöstä (vuodelle 2025) tarkennettiin siten, että mukaan lasketaan myös 1.8 - 31.12.2024 syntyneet opiskelijavuorokaudet. Kuten muissakin oppilaitosmuodoissa, vuosien 2020 ja 2021 suoritepäätökset jätetään pois pandemian koulutuksen järjestämisen määriin aiheuttamien poikkeavuuksien vuoksi.

Myönnettävät suoritteet tarkastellaan vuosittain OKM:n toimesta siten, että myönnettävä suoritemäärä on korkeintaan kolmen vuoden toteutuneiden suoritteiden keskiarvon suuruinen, kuitenkin niin, että myönnetty suoritemäärä voi pudota korkeintaan 10 % edellisen vuoden myönnetystä rahoitusvuoden tasoon suhteutetusta suoritemäärästä. Näistä rajoitteista aiheutuvat vapautuvat suoritteet jaetaan muille ylläpitäjille.

[Raportti liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuosittain alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien määrän ja opiskelijapäivän yksikköhinnan valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa. Vuonna 2026 yksikköhinta on 16,60 euroa/opiskelijapäivä. Valtionosuus myönnetään erillisellä opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

6.7 Opintokeskukset

Opintokeskukset toimivat valtakunnallisina oppilaitoksina järjestämällä opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa elinikäisen oppimisen, hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi. Opintokeskusten rahoitus määräytyy opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

6.7.1 Yksikköhinnan laskenta

Opintokeskusten opintotoiminnan yksikköhinta vuonna 2026 on 183,56 euroa (sis. alv) /opetustunti.

6.7.2 Rahoituksen määräytyminen

Opintokeskusten vuotuinen valtionosuuden laskennallinen peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön ko. opintokeskukselle vahvistama opetustuntien määrä opetustunnin yksikköhinnalla.

Valtionosuus opintokeskuksen ylläpitäjälle on 65 % valtionosuuden laskennallisesta perusteesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa opintokeskusten opetustuntimäärät siten, että opintokeskusten välinen suhteellinen osuus jaettavissa olevista opetustunneista pysyy vuosittain samana. Opintokeskukselle vahvistettavien opetustuntien määrä ei voi kuitenkaan ylittää opintokeskuksen kolmen vuoden toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa. Mikäli opintokeskuksen kolmen vuoden toteutuneiden tuntien keskiarvo jää alle myönnettävissä olevan suoritelmäärän, opistolle myönnetään korkeintaan keskiarvon mukainen määrä suoritteita. Mahdollisesti näin vapautuvat tunnit jaetaan muille opintokeskuksille. Rahoituksen laskennassa käytetään vuosien 2022, 2023 ja 2024 toteutuneiden opetustuntien keskiarvoa. Valtion talousarvioesityksessä määritellään vuosittain jaettavissa olevien valtionosuuteen oikeuttavien opetustuntien enimmäismäärä.

Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen rahoitus

Vuoden 2022 alusta lukien maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus erotetaan oppilaitoksien suoritekiintiöistä omaksi kokonaisuudekseen vapaan sivistystyön rahoitusjärjestelmässä. Järjestetty kotoutumiskoulutus ei siten enää vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää (912/2021). Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusprosentti on 100 %. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2026 vahvistetun kotoutumiskoulutuksen opetustuntien määrän valmistelussa perustana on ollut vuoden 2024 opetustunnit.

Uuden kotoutumislain tultua voimaan 1.1.2025 vapaan sivistystyön lain 9 §:ää on muutettu siten, että oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta sata prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamalle määrälle sellaista koulutusta, jonka maahanmuuttaja suorittaa aikana, jona hänellä

on kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 16 §:ssä tarkoitettu voimassa oleva kotoutumissuunnitelma taikka yhden vuoden aikana viimeisen kotoutumissuunnitelman voimassaolon päättymisen jälkeen. Lisäksi edellytetään, että koulutuksessa noudatetaan aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuositusta.

Ukrainasta tulleiden kielikoulutukseen myönnetään 100 prosentin valtionosuus, mikäli heille on laadittu kotoutumissuunnitelma, johon koulutus on hyväksytty. Vapaan sivistystyön kotoutumissuunnitelmaan hyväksytylle koulutukselle ei jaeta ennakollista rahoitusta vuodelle 2026, sillä maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen valtionosuusrahoitus sisältää myös Ukrainasta saapuneille kohdennetun lisärahoituksen. Suoritepäätökset tehdään kuitenkin valtion talousarvion rajoissa.

[Raportti opintokeskusten yksikköhinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Josefina Forsblom 029 533 1625 (kansanopistot ja kansalaisopistot) ja Seppo Hänninen (kesäyliopistot, liikunnan koulutuskeskukset, opintokeskukset) 029 533 1598

7 TAITEEN PERUSOPETUS

7.1 Rahoitettava toiminta

Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa (L 633/1998).

Taiteen perusopetusta järjestetään musiikkioppilaitoksissa tai muissa taiteen perusopetusta antavissa oppilaitoksissa taikka muulla tavoin. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää palvelut myös yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Taiteen perusopetuksen valtionosuusrahoitus jakaantuu asukasmäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavaan toimintaan.

7.2 Rahoituksen yleiset perusteet ja rahoituksen määräytyminen

7.2.1 Asukasmäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus

Kuntien asukasperusteisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen rahoitus on osa kuntien peruspalvelujen valtionosuutta, jota hallinnoi valtiovarainministeriö (L 618/2021). Vuoden 2015 alusta kuntien peruspalvelujen tehtäväkohtaiset valtionosuusperusteet yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi, joka sisältää myös taiteen perusopetuksen valtionosuuden. Valtionosuus perustuu kunnan ikäluokittaisiin perushintoihin ja ikäluokkiin kuuluviin kunnan asukkaiden määriin sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin.

7.2.2 Opetustuntimäärän perusteella rahoitettava taiteen perusopetus

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan järjestää taiteen perusopetusta. Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen nojalla taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös valtion oppilaitoksessa. Myös kunnalle voidaan asukasperusteisen rahoituksen lisäksi myöntää opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä oikeus saada opetustuntiperusteista rahoitusta taiteen perusopetukseen. Vuonna 2026 opetustuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvia taiteen perusopetuksen oppilaitoksia on 138. Rahoituksen piirissä olevia taiteenaloja ovat musiikki, tanssi, kuvataide, arkkitehtuuri, käsityö, teatteritaide, sanataide, sirkustaide ja mediataiteet.

Opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksen järjestäjälle vahvistama opetustuntimäärä opetustuntia kohden määrätyllä yksikkö hinnalla (L 1705/2009).

Yksikköhinta on kaikille koulutuksen järjestäjille sama ja se määrätään toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuonna 2026 yksikköhinta on 96,41 euroa/opetustunti. Yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhintaan lisätään arvonlisäveron osuus, joka vuonna 2026 on 2,42 prosenttia

yksikkö hinnasta, jolloin yksityisen koulutuksen järjestäjän yksikköhinta vuonna 2026 on 98,74 euroa/opetustunti. Opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen järjestäjälle myönnettävä valtionosuuden määrä on 57 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta.

[Raportti taiteen perusopetuksen yksikkö hinnoista ja valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Josefina Forsblom 029 533 1625.

8 MUSEOT

8.1 Rahoitettava toiminta

Museotoiminnan tarkoituksena on:

- 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen;
- 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen;
- 3) aineistojen ja tiedon saatavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen;
- 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen;
- 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Ammatillisella museolla tarkoitetaan Museolaissa (314/2019) valtion, kunnan tai kuntayhtymän taikka muun yhteisön tai säätiön ylläpitämää sääntömääräisesti museotoimintaa harjoittavaa toimintayksikköä, jolla on kokoelmat, vakituista ammatillista henkilöstöä ja joka on avoinna yleisölle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy valtion talousarvion rajoissa museon valtionosuuteen oikeutuksi. Museotoiminnan valtionosuuden saamisen edellytyksenä on, että (Museolaki 314/2019 5§):

- 1) museon ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu museotoiminnan harjoittaminen tai museon ylläpitäminen;
- 2) museon toiminnalle on taloudelliset edellytykset;
- 3) museota ei ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi;
- 4) museolla on toimintaa ohjaavat säännöt, joissa sen vastuualue on määritelty;
- 5) museolla on kokoelma ja kokoelmapoliittinen ohjelma;
- 6) kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattu myös museon lopettaessa toimintansa;
- 7) museo on avoinna yleisölle säännöllisesti, sen toiminta on ympärivuotista ja sen kokoelmat ovat museon käyttäjien tavoitettavissa;
- 8) museon tilat ovat tarkoituksenmukaiset;
- 9) museolla on toiminnasta vastaava päätoiminen johtaja, jolla on virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja tehtävän edellyttämä riittävä perehtyneisyys museon toimialaan ja tehtäviin;
- 10) museolla on vähintään kaksi päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joista toinen voi olla samalla museon johtaja ja joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot;
- 11) museolla on riittävä määrä muuta henkilöstöä;
- 12) museolla on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Vuonna 2026 valtionosuuden saavia museoita on 124.

8.2 Yksikköhinnan määräytyminen

Vuoden 2026 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2023 toteutuneisiin kustannuksiin henkilötyövuotta kohden, jota on korotettu kustannustasonmuutoksen indeksikorjauksella 2023-2026. Tästä vähennetään valtiontaloudessa 2012–2019 tehdyt säästöt, joiden vaikutus on yksikköhintaa vähentävästi 17

571 € (L opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta, 35 a §). Vähennysten jälkeen saadaan opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama museoiden yksikköhinta laskennallista henkilötyövuotta kohden, joka vuonna 2026 on 93394 €/henkilötyövuosi.

Yksityisen museon ylläpitäjän, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen, yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 6,34 %:lla, jolloin arvonlisäverolla korotettu yksikköhinta on 99315 €.

8.3 Rahoituksen määräytyminen

Valtionosuutta saavat museot jaetaan museolaissa perusrahoitusta saaviin museoihin, perusrahoitusta ja alueellista lisärahoitusta saaviin vastuumuseoihin ja perusrahoitusta ja harkinnanvaraista lisärahoitusta saaviin valtakunnallisiin vastuumuseoihin.

Rahoitus käyttökustannuksiin määräytyy laskennallisten perusteiden mukaisesti. Rahoitus määräytyy museon perusrahoituksessa ja alueellisten vastuumuseotehtävien lisärahoituksessa laitokselle vahvistetun laskennallisen henkilötyövuosien määrän ja laskennallista henkilötyövuotta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella.

Museon ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta käyttökustannuksiin euromäärä, joka saadaan laskelemalla yhteen:

- 1) 37 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle vahvistettu perusrahoituksen henkilötyövuosimäärä kerrotaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitetulla yksikkö hinnalla;
- 2) 85 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle vahvistettu alueellisen vastuumuseotehtävän henkilötyövuosimäärä kerrotaan 35 §:n 1 momentissa tarkoitetulla yksikkö hinnalla;
- 3) 35 b §:ssä tarkoitettu valtakunnalliseen vastuumuseotehtävään myönnetty harkinnanvarainen lisärahoitus.

Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa. Henkilötyövuosimäärät määritellään laskennallisesti siten, että vakinaisen päätoimisen henkilökunnan määrään lisätään muun henkilökunnan määrä, joka saadaan jakamalla muun henkilökunnan palkkakustannukset vakinaisen päätoimisen henkilökunnan keskipalkalla. Museoiden henkilötyövuosien laskentaan sisältyy myös kiinteistöhenkilökunta. Museoiden valtionosuuksiin ja -avustuksiin voidaan käyttää Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroja.

[Raportti museoiden valtionosuuden laskennallisista perusteista.](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Mikko Rantanen puh. 029 533 1329.

9 ESITTÄVÄ TAIDE

9.1 Rahoitettava toiminta

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää (Laki esittävän taiteen edistämisestä (1082/2020)) hakemuksesta ja esittävän taiteen valtionosuuslautakunnan lausunnon saatuaan valtion talousarvion rajoissa esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymisestä valtionosuuteen oikeutetuksi. Päättäessään hyväksymisestä valtionosuuteen oikeutetuksi ministeriö ottaa huomioon valtionosuuden tarpeellisuuden 3 §:ssä säädetyn tavoitteen kannalta.

Esittävän taiteen toimintayksikön hyväksymistä valtionosuuteen oikeutetuksi voi hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä kolmen vuoden välein opetus- ja kulttuuriministeriön ilmoittamana hakuaikana.

Edellytyksenä toimintayksikön hyväksymiselle valtionosuuteen oikeutetuksi on, että:

- 1) toimintayksikön toiminta on ammattimaista ja vakinaista ja se harjoittaa säännöllistä ja ympäri-vuotista esitystoimintaa;
- 2) toimintayksikön toimintaa johtava henkilö on päätoiminen ja hänellä on tehtävään soveltuva koulutus, riittävä perehtyneisyys tehtävälleen ja käytännössä osoitettu johtamistaito;
- 3) toimintayksikön taiteellista toimintaa johtaa henkilö, jolla on tehtävään soveltuva koulutus tai riittävä perehtyneisyys tehtävälleen;
- 4) toimintayksiköllä on riittävä määrä muuta alan ammatillista henkilöstöä;
- 5) toimintayksikön ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen rekisteröity yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu esittävän taiteen esitystoiminnan harjoittaminen tai esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäminen;
- 6) toiminnalle on riittävät taloudelliset edellytykset;
- 7) toiminnan tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton tavoittelu;
- 8) toimintayksiköllä on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma.

Edellä 1 momentista poiketen toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtionosuuteen oikeutetuksi, vaikka taiteellista toimintaa johtaa sama henkilö kuin toimintayksikön toimintaa.

(Laki esittävän taiteen edistämisestä (1082/2020))

Esittävän taiteen toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi tai kolmen vuoden määräajaksi. Toimintayksikkö voidaan hyväksyä valtionosuuteen oikeutetuksi toistaiseksi, jos toimintayksikön voidaan arvioida toiminnan laajuus ja toimintaedellytysten vakiintuneisuus huomioon ottaen todennäköisesti täyttävän 4 §:ssä säädetty edellytykset seuraavien kuuden varainhoitovuoden ajan. Valtionosuuteen ovat lisäksi oikeutettuja Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri -nimiset teatterit, jos ne täyttävät 4 §:ssä säädetty edellytykset. Edellytysten täytymisestä päättää opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuonna 2026 valtionosuutta saa 69 muun esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäjää (teatteri, tanssi, sirkus) ja 31 musiikin toimintayksikön ylläpitäjää.

9.2 Yksikköhinnan määräytyminen

Muun esittävän taiteen (teatteri, tanssi, sirkus) toimintayksiköt

Vuoden 2026 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2023 toteutuneisiin kustannuksiin henkilötyövuotta kohden, jota on korotettu kustannustasomuutoksen indeksikorjauksella 2023–2026. Tästä vähennetään valtiontaloudessa 2012–2022 tehdyt säästöt, joiden vaikutus on yksikköhintaa vähentävästi 11525 € (L opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta, 35 a §). Vähennysten jälkeen saadaan Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama muun esittävän taiteen toimintayksikön yksikköhinta laskennallista henkilötyövuotta kohden, joka vuonna 2026 on 68199 €/henkilötyövuosi.

Yksityisen muun esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäjän, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen, yksikköhintaa korotetaan arvonlisäveron osalta 4,13 %:lla, jolloin yksikköhinta on 71016 €.

Musiikin toimintayksiköt

Vuoden 2026 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2023 toteutuneisiin kustannuksiin henkilötyövuotta kohden, jota on korotettu kustannustasonmuutoksen indeksikorjauksella 2023–2026. Tästä vähennetään valtiontaloudessa 2012–2022 tehdyt säästöt, joiden vaikutus on yksikköhintaa vähentävästi 11389 € (L opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta, 35 a §). Vähennysten jälkeen saadaan Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistama musiikin toimintayksikön yksikköhinta laskennallista henkilötyövuotta kohden, joka vuonna 2026 on 61018 €/henkilötyövuosi.

Yksityisen musiikin toimintayksikön ylläpitäjän, joka ei ole arvonlisäverovelvollinen, yksikköhintaa korotetaan 2,66 %:lla, jolloin yksikköhinta on 62641 €.

9.3 Rahoituksen määräytyminen

Esittävän taiteen toimintayksiköiden vuotuinen valtionosuuden peruste lasketaan kertomalla toimintayksikölle vahvistettu laskennallinen henkilötyövuosien määrä henkilötyövuotta kohden määrätyllä yksikkö hinnalla. Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa.

Henkilötyövuosimäärät määritellään laskennallisesti. Vakinaisen, päätoimisen henkilökunnan määrään lisätään muun henkilökunnan määrä, joka saadaan jakamalla muun henkilökunnan palkkustannukset vakinaisen, päätoimisen henkilökunnan keskipalkalla. Esittävän taiteen toimintayksiköiden henkilötyövuosien laskennassa ovat mukana vain varsinaisen toiminnan henkilöstö (kiinteistön ylläpidosta vastaavaa henkilöstöä ei oteta mukaan).

Vahvistaessaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n 1 momentin mukaisesti esittävän taiteen toimintayksikön valtionosuuden perusteena käytettävän henkilötyövuosien määrän opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa huomioon toimintayksikön toteutuneen henkilötyövuosien määrän kolmen edellisen varainhoitovuoden aikana ja valtionosuuden tarpeellisuuden tämän lain 3 §:ssä säädetyn tavoitteen kannalta.

Yksityiselle esittävän taiteen toimintayksikön ylläpitäjälle myönnettävän valtionosuuden määrä on 37 prosenttia edellä mainitulla tavalla lasketusta valtionosuuden perusteesta. Jos huomattava osa toimintayksikön toiminnasta on kiertue- tai vierailutoimintaa, lapsille, kielellisille vähemmistöille

tai erityisryhmille kohdistuvaa esitystoimintaa taikka jos tähän on muu toimintayksikön toimintaan liittyvä erityinen kulttuuripoliittinen syy, voi opetus- ja kulttuuriministeriö päättää, että valtionosuus myönnetään osaan toimintayksikön valtionosuuden perusteena olevista henkilötyövuosista korotetun valtionosuusprosentin (60 %) mukaisesti.

Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri -nimisten teatterien valtionosuus myönnetään kokonaisuudessaan korotetun (60 %) valtionosuusprosentin mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa toistaiseksi valtionosuuteen oikeutettujen toimintayksiköiden rahoitusta koskevan suunnitelman kuudeksi varainhoitovuodeksi. Suunnitelma sisältää arvion valtionosuuteen oikeutettujen esittävän taiteen toimintayksiköiden valtionosuuden perusteeksi vahvistettavista henkilötyövuosien määrästä ja korotetun valtionosuusprosentin mukaisten henkilötyövuosien määrästä. Niiden toimintayksiköiden osalta, jotka on hyväksytty valtionosuuteen oikeutetuiksi kolmen vuoden määräajaksi, suunnitelma vahvistetaan kuitenkin kolmen varainhoitovuoden ajaksi.

Suunnitelma on lähtökohtana esittävän taiteen toimintayksikön valtionosuuden perusteena olevaa henkilötyövuosimäärää ja korotetun valtionosuusprosentin mukaista henkilötyövuosimäärää vahvistettaessa, jollei valtion talousarviosta, toimintayksikön toteutuneen henkilötyövuosimäärän olennaisesta alentumisesta, korotetun valtionosuusprosentin perusteena olevan toiminnan olennaisesta supistumisesta tai suunnitelman vahvistamisen jälkeen ilmenneestä olosuhteiden muutoksesta muuta johdu.

[Raportti esittävän taiteen toimintayksiköiden valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

9.4 Muu kuin valtionosuusrahoitus

Valtionosuuteen oikeutetun esittävän taiteen toimintayksikön perustamishankkeeseen voidaan myöntää valtionavustusta valtion talousarviossa olevan määrärahan rajoissa siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään.

Tässä laissa tarkoitettuihin valtionosuuksiin ja -avustuksiin voidaan käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 §:ssä tarkoitettua rahapeliyhtiön tuottoa.

Lisätietoja antaa tarvittaessa Mikko Rantanen 029 533 1329.

10 KUNTIEN LIIKUNTATOIMI

10.1 Rahoitettava toiminta

Kunnan liikuntatoiminnasta säädetään liikuntalaissa (390/2015).

Lain 5 §:ssä määritellään kunnan vastuut:

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Edellä tarkoitettujen tehtävien toteuttamisen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Kunnan saama liikuntatoimen valtionosuus tulee käyttää liikuntalain 5 §:n mukaiseen toimintaan.

Vuonna 2026 valtionosuutta liikuntatoimeen saavat kaikki kunnat.

10.2 Valtionosuuden määräytyminen

Kunnan järjestämän liikuntatoimen rahoitus perustuu kunnan asukasmäärään ja asukasta kohden määrättyyn yksikköhintaan (L 1705/2009).

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa yksikköhinnat kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2026 ministeriö on vahvistanut liikuntatoimen yksikköhinnaksi 12,00 euroa/asukas.

Myönnettävän valtionosuuden määrä on 29,70 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun kunnan asukasmäärä kerrotaan asukasta kohden määrättyllä yksikkö hinnalla.

[Raportti kuntien liikuntatoiminnan valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Sirpa Kesti 029 533 1094

11 KUNTIEN NUORISOTYÖ

11.1 Rahoitettava toiminta

Kunnan nuorisotyöstä säädetään nuorisolaissa (1285/2016). Laissa nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Kunnan tulee tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Kunnille myönnetään valtionosuutta nuorisolain mukaisiin käyttötarkoituksiin.

Vuonna 2026 valtionosuutta nuorisotyöhön saavat kaikki kunnat.

11.2 Valtionosuuden määräytyminen

Kunnan järjestämän nuorisotyön rahoitus perustuu kunnan alle 29-vuotiaiden asukkaiden määrään ja alle 29-vuotiasta asukasta kohden määrättyyn yksikköhintaan (L 1705/2009).

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa yksikköhinnat kunnan alle 29-vuotiasta asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa. Vuodelle 2026 ministeriö on vahvistanut nuorisotyön yksikköhinnaksi 15,00 euroa/alle 29-vuotias asukas.

Myönnettävän valtionosuuden määrä on 29,70 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun kunnan alle 29-vuotiaiden asukkaiden määrä kerrotaan asukasta kohden määrättyllä yksikkö hinnalla.

[Raportti kuntien nuorisotyön valtionosuuden laskennallisista perusteista](#)

Lisätietoja antaa tarvittaessa Sirpa Kesti 029 533 1094.

Verkkójulkaisu
ISBN 978-952-13-7049-6 (pdf)
ISSN 1798-8969 (pdf)